

NRD Omgevingsvisie Sliedrecht

**Notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve
van de milieueffectrapportage**

projectnummer 0469221.100
definitief
22 april 2021

NRD Omgevingsvisie Sliedrecht

Notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van de milieueffectrapportage

projectnummer 0469221.100

definitief
22 april 2021

Auteurs

M.L. Kornet
T.B. Wilde

Opdrachtgever

Gemeente Sliedrecht
Industrieweg 11
3361 HJ SLIEDRECHT

datum vrijgave
22-04-2021

beschrijving revisie
definitief

goedkeuring
M.L. Kornet

vrijgave
J.J. Verhoeven

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel van de omgevingseffectrapportage	2
1.3	Proces	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Omgevingswet, Omgevingsvisie en OER	4
2.1	Omgevingswet	4
2.2	Omgevingsvisie	4
2.3	Van MER naar OER	5
3	Gebiedsbeschrijving	6
3.1	Historische ontwikkeling	6
3.2	Huidig ruimtegebruik	8
3.3	Regionale context	9
4	Omgevingsvisie Sliedrecht	11
4.1	Proces van Omgevingsvisie Sliedrecht	11
4.2	Deelgebieden in de Omgevingsvisie	12
4.3	Opgaven vanuit de Omgevingsvisie	13
5	Beoordeling van de opgaven	15
5.1	Van Koers 2040 naar opgaven voor het OER	15
5.2	Werk maken van ruimtelijke vernieuwing	15
5.2.1	Ambitie Woningbouw	15
5.2.2	Ambitie Ruimtelijke kwaliteit	17
5.2.3	Ambitie duurzaamheid	18
5.2.4	Ambitie bereikbaar en verbonden	18
5.2.5	Ambitie gemeentelijk vastgoed	19
5.3	Werk maken van een veilige inclusieve samenleving	19
5.3.1	Ambitie verder bouwen en verstevigen	19
5.3.2	Ambitie veilige buurten	20
5.3.3	Ambitie samenwerken in de regio	21
5.4	Werk aan een ondernemend en betrokken Sliedrecht	22
5.4.1	Ambitie sterke gemeenschapszin	22
5.4.2	Ambitie sport, cultuur en recreatie integraal ontwikkelen	22
5.4.3	Vitale bedrijven(terreinen) en een levendig centrum	23
5.5	Overzicht van de uitkomsten	25
6	Onderzoeksopgave OER	26
6.1	De centrale opgave voor het OER	26

6.2	Mee te nemen opgaven in de scenario's	27
6.3	Verdere uitwerking van de opgaven	28
7	Onderzoeksopzet	30
7.1	Stappen in het OER	30
7.2	Beoordelingskader	31
7.3	Detailniveau	32
7.4	Plangebied en studiegebied	32
Bijlage I - Beleidskader		
	Nationaal beleid	33
	Nationale omgevingsvisie	33
	Wet milieubeheer	34
	Wet natuurbescherming	34
	Provinciaal beleid	35
	Provinciale omgevingsvisie	35
	Verordening	36
	Gemeentelijk beleid	36

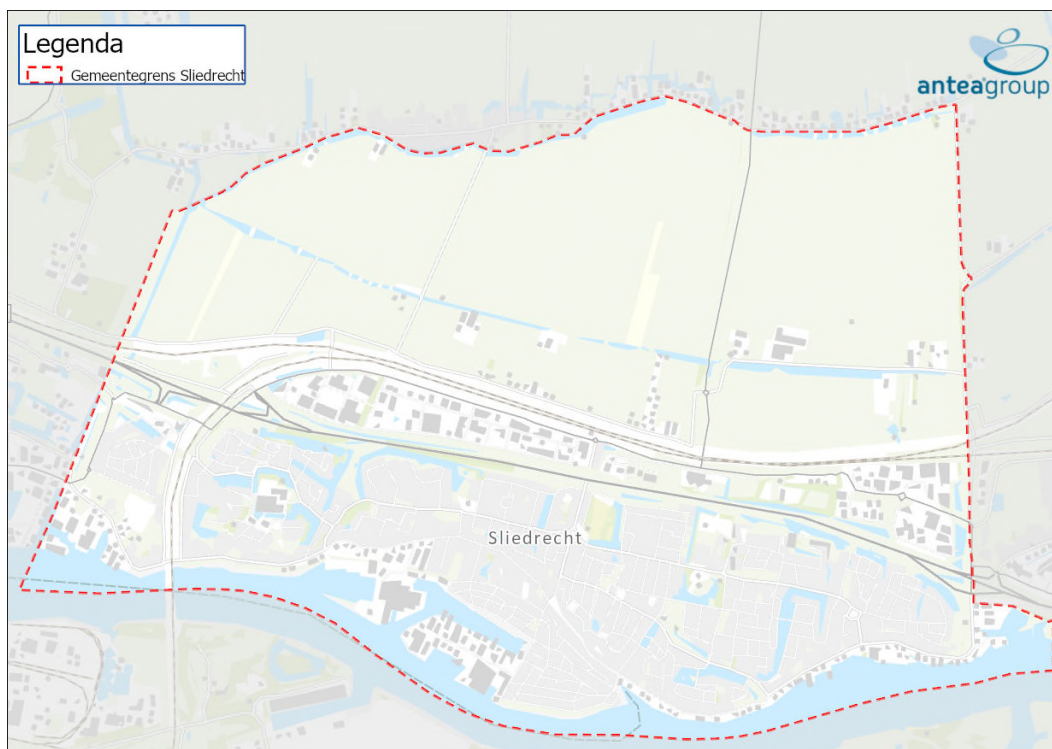
Bijlage II – Voortoets Omgevingsvisie Sliedrecht

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet stelt de gemeente Sliedrecht een omgevingsvisie op. De Omgevingswet bundelt alle wet- en regelgeving op het gebied van onder andere ruimtelijke ordening en milieu. Deze wet brengt het beleid voor de fysieke leefomgeving samen. De omgevingsvisie, een verplicht instrument onder de Omgevingswet, beschrijft dit beleid op hoofdlijnen. In de omgevingsvisie zet de gemeente Sliedrecht de koers uit op weg naar 2040.

De omgevingsvisie wordt opgesteld voor het hele grondgebied van de gemeente Sliedrecht. Het vervangt de huidige structuurvisies voor onder andere natuur, energie, verkeer en vervoer, water en milieu. De omgevingsvisie bevat de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving en geeft richting aan de verdere uitwerking in programma's, regelgeving (zoals omgevingsplannen en verordeningen), vergunningen en projectbesluiten of omgevingsplanactiviteiten.

Figuur 1.1 Gemeentegrens Sliedrecht

De omgevingsvisie stelt de kaders voor toekomstige ontwikkelingen, zoals woningbouw, infrastructurele ingrepen of de aanleg van groen en water. Voor deze kaderstellende plannen is het doorlopen van de m.e.r.-procedure en het opstellen van een MER verplicht¹. Deze verplichting volgt uit de Wet milieubeheer.

¹ De procedure voor de milieueffectrapportage wordt afgekort tot m.e.r. (met kleine letters en puntjes ertussen), het bijbehorende Milieueffectrapport tot MER (met hoofdletters, zonder puntjes ertussen).

MER: van milieu naar fysieke leefomgeving

De wettelijke bepalingen voor de m.e.r. zijn opgenomen in de Wet milieubeheer. Het doel van de m.e.r. is om de milieubelangen mee te laten wegen in de besluitvorming. Hierbij wordt echter al jaren verder gekeken dan alleen de milieueffecten. Onder andere duurzaamheid en gezondheid zijn thema's die steeds urgenter worden en daarom structureel een plaats krijgen in de afweging van belangen. Het MER beperkt zich daarom niet alleen tot de milieueffecten, maar beschouwt alle relevante thema's van de fysieke leefomgeving. De term 'milieu' is eigenlijk te beperkt. Nieuwe termen, zoals een Omgevingseffectrapport (OER), sluiten beter aan bij omgevingsvisies.

1.2 Doel van de omgevingseffectrapportage

De Wet milieubeheer omschrijft het doel van de milieueffectrapportage als 'het meewegen van de milieubelangen' bij de besluitvorming. Het rapport dat hierbij opgesteld wordt (het OER) moet de gemeente de juiste informatie bieden om keuzes te maken voor de invulling van de omgevingsvisie en uiteindelijk over de vaststelling van de omgevingsvisie.

Doel van het Omgevingseffectrapport

Het OER beoordeelt de voorgenomen ontwikkelingen uit de omgevingsvisie op de effecten op de fysieke leefomgeving. Dat is het belangrijkste doel van het OER. Een tweede belangrijke taak van het OER is het verkennen en beoordelen van alternatieven of belangrijke keuzes voor deze ontwikkelingen. De omgevingseffectrapportage is bedoeld om omgevingseffecten die optreden door vaststelling van de omgevingsvisie in beeld te brengen en te beoordelen. Daarbij aansluitend draagt het Omgevingseffectrapport bij aan het beoordelen of en hoe deze omgevingseffecten bijdragen aan de opgaven en ambities voor Sliedrecht.

Het hoofddoel van de omgevingseffectrapportage bestaat uit twee zaken:

1. Het in beeld brengen en beoordelen van de omgevingseffecten op de fysieke leefomgeving
2. Het beoordelen van alternatieven of belangrijke keuzes die bijdrage aan de opgaven en ambities voor Sliedrecht

Wat hiervoor onderzocht wordt en hoe dit onderzoek opgezet wordt is in de hoofdstukken 4 en 5 verder toegelicht.

Doel van de notitie Reikwijdte en Detailniveau

De notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is in de eerste plaats bedoeld om bekend te maken dat bij de Omgevingsvisie Sliedrecht een OER opgesteld wordt. De NRD vormt hiermee de formele start van de m.e.r.-procedure. De NRD beschrijft op hoofdlijnen wat er in het OER wordt onderzocht (reikwijdte) en op welke wijze dit onderzoek wordt uitgevoerd (detailniveau). Dit wordt samen aangeduid als de reikwijdte en detailniveau van het OER. De NRD kan gezien worden als de onderzoekagenda voor het Omgevingseffectrapport.

1.3 Proces

Deze NRD is gekoppeld aan de concept-Omgevingsvisie Sliedrecht. Voor de totstandkoming van de omgevingsvisie zijn al uitgangspunten en een kadernota opgesteld. Parallel aan het proces van de omgevingsvisie wordt de procedure van de m.e.r. (waar deze NRD onderdeel van uitmaakt) doorlopen. De Wet natuurbescherming stelt het verplicht om de (mogelijke) effecten op beschermde natuurgebieden te onderzoeken door middel van een passende beoordeling. Een voortoets is uitgevoerd om te bepalen of een passende beoordeling nodig is. Deze is opgenomen in de bijlagen van de NRD. In de bijlagen is ook een uitgebreide beschrijving van het beleidskader opgenomen.

De concept-Omgevingsvisie, NRD en voortoets liggen van 7 mei tot en met 4 juni ter inzage. Een ieder is in de gelegenheid zijn of haar zienswijze in te dienen.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk vervolgt de NRD met een korte toelichting op de Omgevingswet en de bijbehorende instrumenten in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft beknopt het gebied waar de Omgevingsvisie (heel de gemeente) betrekking op heeft, de Omgevingsvisie Sliedrecht zelf is in hoofdstuk 4 beschreven. Hoofdstuk 5 beschrijft en beoordeelt de opgaven die in de Omgevingsvisie benoemd worden. Deze beoordeling vormt de opmaat naar de onderzoekopgave voor het OER, zoals beschreven in hoofdstuk 6. Tot slot geeft hoofdstuk 7 inzicht in de opzet van het onderzoek van het OER.

2 Omgevingswet, Omgevingsvisie en OER

2.1 Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2022 inwerking. Met de Omgevingswet wordt het beleid op het gebied van onder andere ruimtelijke ordening, milieu en mobiliteit gebundeld. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. De nieuwe wet zorgt voor minder en overzichtelijkere regels, een samenhangende benadering van leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. De Omgevingswet leidt daarmee tot een nieuw stelsel van plannen en instrumenten om de fysieke leefomgeving vorm te geven. Voor de gemeente gaat het om de volgende plannen en instrumenten:

- De Omgevingsvisie, met een beschrijving van de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving;
- Het Omgevingsplan, waarin de juridische regels worden opgenomen die bepalen wat inwoners, ondernemers en organisaties wel en niet kunnen doen in die fysieke leefomgeving;
- Het Programma, hierin kunnen gemeenten aangeven hoe ze bepaalde doelen voor de fysieke leefomgeving willen bereiken;
- Omgevingsvergunningen, die (in aanvulling op het Omgevingsplan) specifiek voor een project op activiteit aangeven onder welke voorwaarden dat mag. (bijvoorbeeld het bouwen van een woning).

Met de omgevingsvisie zet de gemeente Sliedrecht een eerste stap in de richting van het nieuwe stelsel om de fysieke leefomgeving vorm te geven.

2.2 Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De gemeente stelt één omgevingsvisie voor het hele grondgebied vast. Daarnaast kan de gemeente samen met een andere gemeente of met de provincie gezamenlijke of regionale omgevingsvisie opstellen. De omgevingsvisie op basis van de Omgevingswet in ieder geval een beschrijving geven van:

- De kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- Voorgenomen ontwikkelingen, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied;
- Het te voeren integrale beleid.

De omgevingsvisie is vormvrij, de gemeente mag bepalen hoe zij hier invulling aan geeft. Een omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte (wonen, werken, recreëren), duurzaamheid, water, milieu, natuur, landschap, gezondheid, veiligheid, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. Daarmee is de omgevingsvisie breder dan hoe de structuurvisies werden opgesteld.

2.3 Van MER naar OER

De wetgeving rond de milieueffectrapportage is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en in hoofdstuk 11 en bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Voor de m.e.r. verandert er Inhoudelijk niet veel, maar procedureel zijn er wel wijzigingen.

Conform de Omgevingswet wordt er naast milieu effecten breder gekeken naar effecten op de fysieke leefomgeving. Door de verbrede scope bij een omgevingsvisie past het beter om te werken met een omgevingseffectrapport (OER). In deze NRD en de verdere procedure worden de termen omgevingseffectrapportage en OER gebruikt. De termen m.e.r. en MER worden alleen gebruikt als verwezen wordt naar de wettelijke bepalingen uit de Wet milieubeheer.

Er vindt ook een vermindering van de onderzoekslasten plaats. Bijvoorbeeld door het beter benutten van al bestaande onderzoeksinformatie en eerdere milieueffectrapporten. Ook het introduceren van een plan-m.e.r.-beoordeling voor bepaalde plannen of programma's zorgt voor vermindering van de onderzoekslasten. Daarnaast is het detailniveau in een omgevingsvisie op een hoger abstractieniveau, dit betekent dat er minder gedetailleerde onderzoeken nodig zijn.

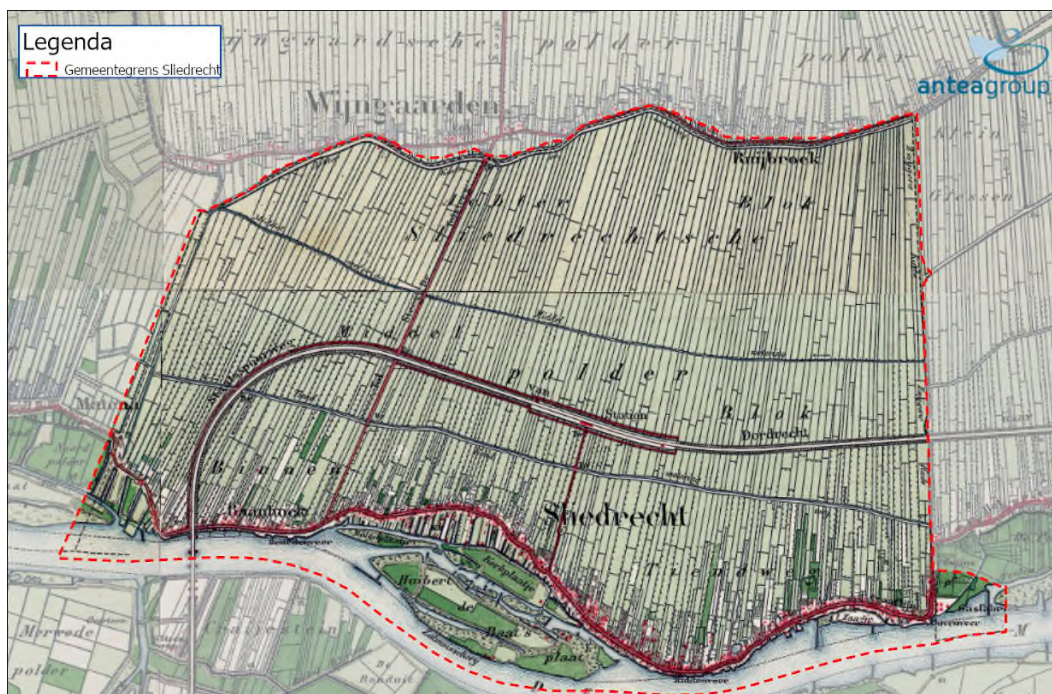
3 Gebiedsbeschrijving

Dit hoofdstuk bevat een beknopte beschrijving van de gemeente Sliedrecht. De historische ontwikkeling, het ruimtegebruik en enkele gebiedskenmerken zijn hier beschreven. In het OER wordt een uitgebreide gebiedsbeschrijving (voor alle relevante thema's van de leefomgeving) opgenomen.

3.1 Historische ontwikkeling

Sliedrecht lag oorspronkelijk op de andere oever van de Merwede. In 1421 overstroomde Sliedrecht door de St. Elisabethvloed. Waarschijnlijk zijn toen veel dorpingen op de andere oever van de Merwede gaan wonen: het Sliedrecht van nu. De Alblasserwaard leek vroeger op de Biesbosch van nu, met regelmatig overstromingen. Iedere gebruiker van een stuk land kreeg in 'het nieuwe Sliedrecht' de plicht om een stuk dijk aan te leggen te onderhouden. In de 18^e eeuw begon men zich te wagen aan grotere projecten. Zo volgde ook de baggerindustrie in Sliedrecht in deze periode. Er ontstonden scheepswerven voor de nieuwbouw en reparatie van kleine baggerwerktuigen. Sliedrecht breidde zich uit dankzij de baggeraars en alle bedrijven daaromheen.

Tot het einde van de 18^e eeuw was Sliedrecht een dorp met lintbebouwing langs de Rivierdijk, met een open en uitgestrekt achterland. De dijk vormde de belangrijkste verbinding met de andere rivierdorpen. Eind 19^e eeuw werd de spoorlijn aangelegd en het station gebouwd. Aan weerszijden van de spoorlijn kwam de Parallelweg. De Stationsweg en de Boslaan verbonden de dijk met het station. Deze ontsluitingswegen liepen parallel aan de verkavelingsrichting. Aan de binnenkant van de dijk kwamen kleine buurtjes langs de kavels, de 'stoepen'.

Figuur 3.1 Sliedrecht in 1881 (bron: www.topotijdreis.nl).

Rond de Eerste Wereldoorlog werden de zandplaten in de Merwede opgespoten. Dit werd een haven- en woongebied. Binnendijks, ten oosten van de Stationsweg, kwamen woonwijken. De autoweg Rotterdam-Gorinchem werd eind dertiger jaren aangelegd ter hoogte van de Tiendwetering. Van deze wetering zijn nog enkele delen over.

Figuur 3.2 Sliedrecht in 1950 (bron: www.topotijdreis.nl)

Belangrijke historische elementen zijn in het huidige Sliedrecht nog goed zichtbaar. Sliedrecht is ontstaan rondom een dijklint. Dit dijklint versterkt als ruimtelijke identiteitsdrager de identiteit van Sliedrecht. Aan het einde van de 19^e eeuw werd het spoor aangelegd (zie figuur 3.1). Daarop volgde aan het begin van de 20^e eeuw uitbreidingen langs de Stationsweg, de Kerkbuurt en de Buitenuitbreiding. Deze wijken en buurten vormen samen nog steeds de kern van Sliedrecht. Ook de buitendijkse (haven)gebieden zijn een belangrijk onderdeel van de Sliedrechtse cultuurhistorie. Sliedrecht is namelijk eerst buitendijks gegroeid voordat het gebied achter het dijklint werd ontwikkeld.

Figuur 3.3 Sliedrecht in 1970 (bron: www.topotijdreis.nl)

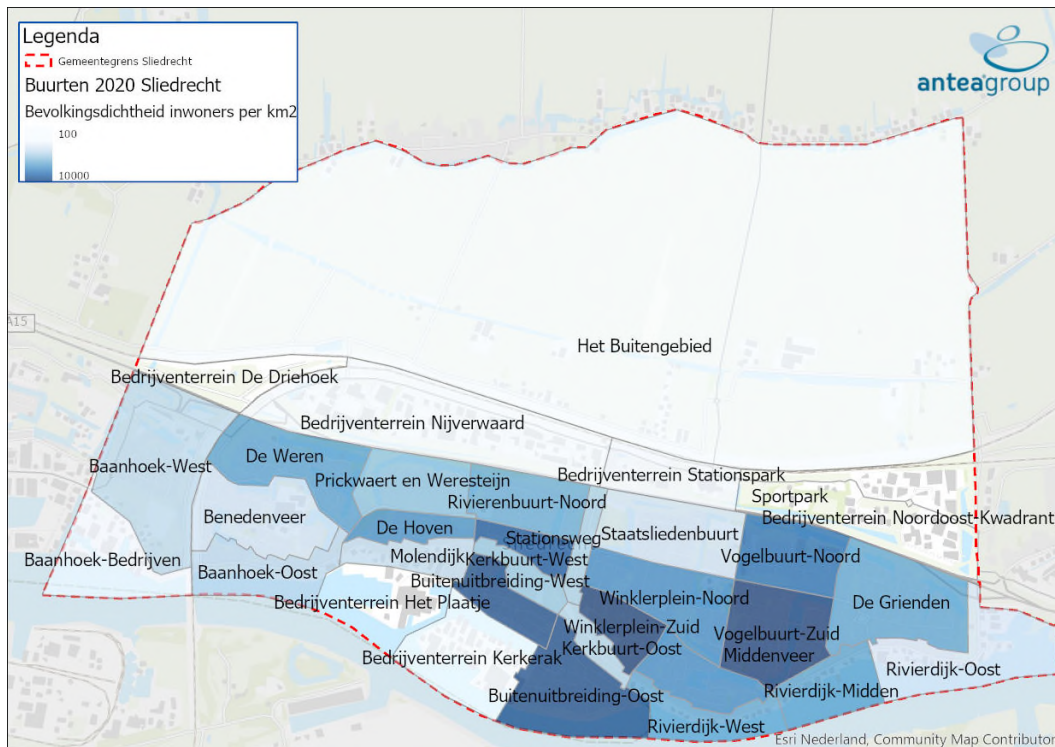
3.2 Huidig ruimtegebruik

Om het huidige ruimtegebruik in Sliedrecht goed te duiden zijn er bepaalde belangrijke structuren en elementen die worden toegelicht. Het buitengebied van Sliedrecht bestaat voornamelijk uit veenweidegebied met langgerekte en smalle percelen. Het veenweidegebied wordt overwegend gebruikt als (agraris) grasland. Het is een zeer open gebied, met een duidelijke oost-westoriëntatie en een regelmatige verkaveling.

Verder zijn er twee grote infrastructurele elementen die het landschap mede bepalen. Dit zijn de A15 en het spoor. Die voor een grootdeel parallel aan elkaar Sliedrecht van oost naar west doorkruisen. De tussenruimte is ingevuld door industrie, grootschalige detailhandel en sportaccommodaties. Aan het water is ook veel industrie te vinden, voornamelijk maritieme industrie.

Tussen de A15 en de Merwede liggen de woongebieden en de watergebonden bedrijventerreinen. De spoorlijn kruist aan de westkant van de gemeente de A15 en gaat richting de Merwede naar Dordrecht. Aan de westkant van het spoor ligt de relatief nieuwe woonwijk Baanhoek-West. De overige woongebieden liggen ten oosten en zuiden van het spoor.

Het centrumgebied ligt deels op het dijklint (Kerkbuurt) en ten noorden daarvan, aan de oostkant van de Stationsweg (rond het Burgemeester Winklerplein). De Kerkbuurt is het winkelgebied met voornamelijk detailhandel voor niet-dagelijkse boodschappen en diverse horecagelegenheden. Aan het Winklerplein zijn veelal winkels voor dagelijkse boodschappen te vinden. Sliedrecht telt ruim 25.500 inwoners en iets meer dan 11.000 woningen (CBS, januari 2021).

Figuur 3.4 Buurtten in Sliedrecht en de bevolkingsdichtheid per vierkante kilometer

3.3 Regionale context

Voor de gemeente Sliedrecht is het van belang om ook naar de regionale context te kijken bij het opstellen van de omgevingsvisie. De gemeente valt namelijk in de regio van de Drechtsteden en aan deze structuur ontleent Sliedrecht ook een deel van haar identiteit. De gemeenten die naast Sliedrecht onderdeel uitmaken van de Drechtsteden zijn: Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Zwijndrecht.

De regio Drechtsteden grenst aan de metropoolregio Rotterdam-Den Haag. De combinatie van hoogwaardige (maritieme) industrie en bundeling van infrastructuur enerzijds en de diverse (dorpse) woonmilieus, ruimte van de Alblasserwaard en de recreatieve potentie van de Biesbosch anderzijds zijn elementen die de regionale structuur bepalen.

Binnen de Drechtsteden werken zeven gemeenten samen. De regio Drechtsteden heeft een helder doel, een maritieme topregio zijn met 300.000+ inwoners die goed leven in een compleet, dynamisch, meerkernig gebied. Met unieke woon- werkmilieus, een omvangrijk en divers aanbod aan bedrijvigheid, waar creativiteit bloeit en het onderwijs en de cultuur floreren, in een historische setting gelegen tussen drie rivieren in een uniek Hollands landschap.

De Drechtsteden zijn pilotregio geweest voor de Regionale Energiestrategie, in 2017 hebben zij als een van de eerste regio's een energiestrategie gepresenteerd. In juni 2020 presenteerde de regio een nieuw concept dat hier een nadere uitwerking van is. In de RES is opgenomen dat de

gemeenten en provincie in hun omgevingsvisies aandacht besteden aan de ontwikkellijnen, het bod, de ambities en de beleidskaders van de RES. Sliedrecht onderzoekt een koppeling met Dordrecht/AVI voor restwarmte uit de haven. Deze warmtebronnen moeten bijdrage aan de realisatie van nieuwe aardgasvrije wijken in Sliedrecht.

4 Omgevingsvisie Sliedrecht

4.1 Proces van Omgevingsvisie Sliedrecht

Met de omgevingsvisie zet de gemeente Sliedrecht de koers uit op weg naar 2040. De omgevingsvisie is na vaststelling nog niet af, het is een visie met een groei-model waaraan de gemeente blijft werken. Het groei-model wordt met name toegepast op het uitvoeringshoofdstuk dat periodiek herzien wordt. Daarmee wordt de omgevingsvisie een dynamisch plan en een visie die 'altijd vers' is, zoals wordt beoogd met de Omgevingswet.

Een integrale, breed gedragen omgevingsvisie vraagt om participatie en communicatie met bevolking, belangorganisaties en de politiek essentieel. Hiervoor heeft de gemeente tweemaal een week van de omgevingsvisie georganiseerd om alle inwoners, ketenpartners en ondernemers de mogelijkheid te geven mee te praten over de kwaliteiten en aandachtspunten in de gemeente en de gewenste koers voor Sliedrecht op weg naar 2040. De Koers is ook door middel van een enquête aan inwoners voorgelegd. Deze is door ongeveer 1500 mensen ingevuld. Mede op basis van deze input is de concept-Omgevingsvisie tot stand gekomen.

Voorafgaand aan de concept-Omgevingsvisie zijn de Nota van Uitgangspunten en de Koers 2040 gepubliceerd.

Nota van Uitgangspunten

In de Nota van Uitgangspunten is de basis gelegd voor de omgevingsvisie. Hierbij zijn de belangrijkste waarden en kwaliteiten van de gemeente herijkt en de belangrijkste (beleids)opgaven zijn gestructureerd. In de Nota van Uitgangspunten zijn procesmatige uitgangspunten opgenomen.

Herijking ambitieniveau invoeringsstrategie Omgevingswet.

Voor de algehele implementatie van de Omgevingswet houdt de gemeente vast aan de 'calculerende' en 'onderscheidende' invoeringsstrategie. Echter, erkent de gemeente dat de fysieke opgave dusdanig veranderd is dat er voor de omgevingsvisie een vernieuwde aanpak gekozen is.

De gemeente Sliedrecht gaat voor zo breed mogelijk draagvlak

De gemeente zet stevig(er) in op de doelgroep inwoners om zo breed mogelijk draagvlak te creëren. Daarvoor benaderd de gemeente de verschillende groepen inwoners in de vervolgfase op een persoonlijke(re) en directe(re) manier. Naast deze procesmatige uitgangspunten zijn er ook inhoudelijke uitgangspunten opgenomen. Ook wel de kern van de visie bestempeld. Hiervoor zijn de volgende keuzes gemaakt.

De identiteit van Sliedrecht

De waarde "ondernemend en betrokken baggerdorp" vormt de kern van de omgevingsvisie en het dijklint is daarbij de belangrijkste ruimtelijke structuur.

De gemeente Sliedrecht gaat voor het waarborgen van de kernkwaliteiten

Het dorps karakter, de werkgeneratoren en de groenblauwe structuren zijn kwaliteiten die de gemeente bij de toekomstige ontwikkeling van het dorp gaat waarborgen.

De gemeente Sliedrecht geeft invulling aan de integrale opgaven

De gemeente geeft in de omgevingsvisie invulling aan de opgaven 'borgen van kwaliteit & veiligheid', 'ruimte creëren', 'verbinden' en 'verduurzamen'.

Gebiedsgerichte keuzes: samen invullen

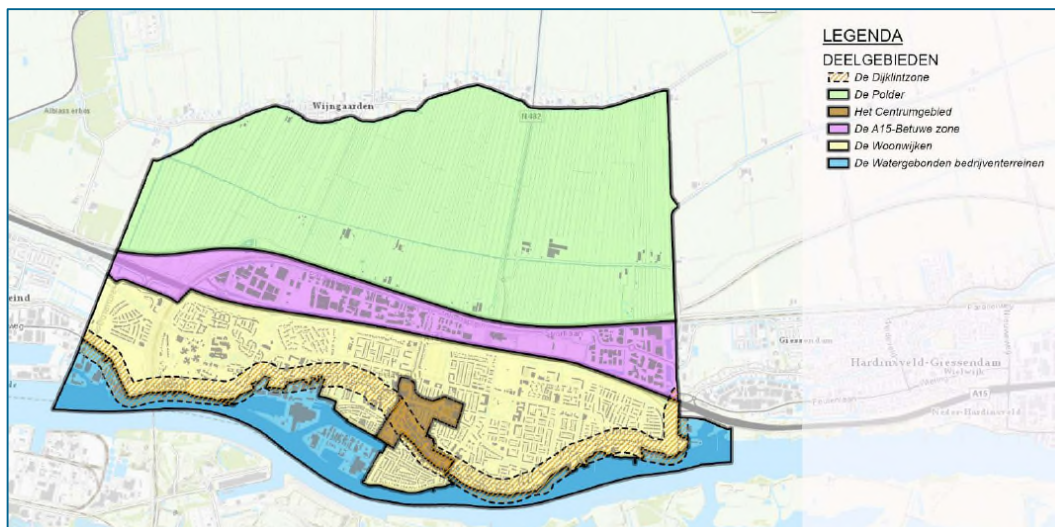
De gemeente kiest de vervolgstategie 'Samen invullen' en werkt de omgevingsvisie gebiedsgericht uit met een focus op de middellange termijn (2030). Samen met de partners en inwoners gaat de gemeente (beleids)keuzes formuleren per gebied.

Overige beleidsstukken

De Omgevingsvisie bevat het beleid voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Het bundelt daarmee meerdere beleidstukken op het gebied van water, mobiliteit en wonen. De manier waarop huidige thematische beleidstukken meegenomen worden in de Omgevingsvisie verschilt. Beleid kan volledig, ongewijzigd overgenomen worden, maar het is ook mogelijk dat de Omgevingsvisie wijzigingen aanbrengt in het bestaande beleid.

4.2 Deelgebieden in de Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie is Sliedrecht opgedeeld in zes deelgebieden. Deze gebieden zijn weergegeven in figuur 4.1.

Figuur 4.1 Deelgebieden uit Omgevingsvisie Sliedrecht

Het Centrumgebied

Het centrumgebied laat zich nu kenmerken door een mix van recreëren met detailhandel en horeca en wonen. In de nabijheid van het centrum is ook de recreatiehaven te vinden. De relatie tussen het centrumgebied en deze haven is momenteel nog wel onbenut.

De Dijklintzone

Het dijklint is van grote historische en waterbouwkundige waarde. Het dijklint is gemengd van karakter met bebouwing en openbare ruimte. Momenteel is het dijklint verrommeld en minder aantrekkelijk om te recreëren.

Woonwijken

De meeste woonwijken hebben een openbare ruimte die minder geschikt is met het oog op klimaatadaptatie en vergroening. Ook is er nog een slag te maken qua verduurzaming van de woningvoorraad. Ook het toevoegen van (middel)dure woningen betreft een speerpunt.

Watergebonden bedrijventerreinen

De watergebonden bedrijventerreinen hebben een sterke link met de identiteit van Sliedrecht als 'betrokken en ondernemend baggerdorp'. Deze gebieden hebben een groot belang voor de economie en werkgelegenheid van Sliedrecht. De verbinding van dit gebied met de hoofdinfrastructuur van bijvoorbeeld de A15 zou goed zijn voor de bedrijvigheid.

A15-Spoorzone

Tussen de A15 en het spoor ligt een gebied dat wordt gekenmerkt door de industrieterreinen en de sportaccommodaties die hier gevestigd zijn. Het station is de verbindende factor tussen het woongebied en het centrum richting het water en het buitengebied in de polder.

Polder

De polder wordt gekenmerkt door veenweidegebieden met langgerekte smalle percelen. Agrarische bedrijfsvoering is de meest voorkomende activiteit in dit gebied. De recreatieve waarde van dit gebied is momenteel nog onderbenut. De beoogde nieuwbouwwijk Sliedrecht Buiten is in de polder voorzien.

4.3 Opgaven vanuit de Omgevingsvisie

De hoofdlijnen voor het beleid van de komende jaren zijn op verschillende manieren in de omgevingsvisie verwoord. De Koers 2040 beschrijft de hoofdlijnen van het beleid, onderverdeeld in drie hoofdpunten:

- 1. Werk maken van ruimtelijke vernieuwing**
- 2. Werk maken van een veilige en inclusieve samenleving**
- 3. Werken aan een ondernemend en betrokken Sliedrecht**

Ruimtelijke vernieuwing

"Evenwichtige ontwikkeling met focus op ruimte, kwaliteit en duurzaamheid"

De opgave voor ruimtelijke vernieuwing heeft als doel om een aantrekkelijke ruimtelijke inrichting met een passend woningaanbod te creëren. De gemeente moet in 2040 meer groene longen hebben en daarmee een betere ruimtelijke kwaliteit kennen. De verkeersoverlast moet afnemen en de verkeersveiligheid juist verbeteren. De barrière van A15 en spoor in de ontwikkeling van Sliedrecht is opgeheven.

De woningbouwopgave wordt gezien als katalysator voor ruimtelijke vernieuwing. Groene verbindingen, toegankelijke rivieroeveren en leefbare, veilige en groene wijken en bedrijventerreinen vormen belangrijke elementen voor de ruimtelijke kwaliteit. Sliedrecht zet daarnaast serieuze stappen in de transitie op weg naar 'Sliedrecht energieneutraal' in 2050. Het gemeentelijk vastgoed wordt meer gebalanceerd, duurzaam en energieneutraal om bij te dragen aan de ambities en doelen van de gemeente Sliedrecht.

Veilige, gezonde inclusieve samenleving

“In Sliedrecht zorgen we voor elkaar”

Sliedrecht heeft een veilige en inclusieve samenleving met sterke verbindingen en tolerantie naar elkaar. Het sociaal domein in Sliedrecht is nog volop in ontwikkeling. De huidige koers wordt voortgezet en versterkt en verbeterd waar nodig. De gemeente hecht grote waarde aan het veiligheidsgevoel van de inwoners en veiligheid is een van de kerntaken van de gemeente. Sliedrechters voelen zich steeds veiliger, dus moet het beleid van de gemeente deze trend doorzetten. Wel is er meer grip nodig. Zowel op de inhoudelijke uitvoering van de taken als op de financiële ontwikkeling om de zorg betaalbaar te houden.

Ondernemend en betrokken

“Verbinden, organiseren en promoten”

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang met een karakteristiek ondernemersklimaat en veel sociale verbondenheid. Er is voor iedereen genoeg te doen. In 2040 moeten de bedrijven(terreinen) vitaal zijn en kent de gemeente een levendig centrum. Sliedrechtse bedrijven, met name in de maritieme sector en aanverwante maakindustrie, zijn over de hele wereld actief. Ook leveren de vele zorginstellingen, de detail- en groothandel en de ondernemers in het centrum ook een grote bijdrage aan de vitale economie. Onderwijs en bedrijfsleven werken nu al samen. We willen deze gunstige situatie ook voor de toekomst borgen en waar mogelijk toevoegen.

De inwoners, verenigingen en gemeenschappen zorgen ervoor dat er veel gebeurt in Sliedrecht. Door de juiste verbindingen te leggen en initiatieven en evenementen te promoten kan de gemeente hieraan bijdragen. Op het gebied van sport, cultuur en recreatie liggen er mogelijkheden om voorzieningen te verbeteren en toe te voegen.

5 Beoordeling van de opgaven

5.1 Van Koers 2040 naar opgaven voor het OER

Globale beoordeling van de hoofduitgangspunten

Het OER richt zich op de opgaven van de omgevingsvisie die relevante effecten (kunnen) hebben op de leefomgeving. De opgaven uit paragraaf 4.3 zijn daarom globaal beoordeeld op de effecten. Het doel van deze beoordeling is om te bepalen of en op welke wijze de ambitie of opgave een plek dient te krijgen in het OER. Dat kan op vier manieren:

Centrale opgave voor het OER: Voor de opgave worden belangrijke effecten op de fysieke leefomgeving verwacht. Deze opgave staat centraal, hiervoor worden verschillende scenario's (alternatieven) onderzocht.

Opgave wordt onderdeel van de scenario's in het OER: Opgaven waar wel relevante effecten op de leefomgeving verwacht worden, maar waarvoor het niet direct noodzakelijk is om alternatieven op te stellen en af te wegen, kunnen meegenomen worden in de scenario's van de centrale opgaven.

Opgave komt terug in de effectbeoordeling: Voor de opgave zelf worden geen ontwikkelingen met relevante effecten op de leefomgeving verwacht, maar het is wel een relevant onderdeel van de leefomgeving. Deze opgave wordt dan meegenomen in de effectbeoordeling.

De opgave speelt geen rol in het OER: Indien voor de opgaven geen relevante ontwikkelingen of effecten op de leefomgeving verwacht worden, wordt deze niet meegenomen in het OER.

5.2 Werk maken van ruimtelijke vernieuwing

5.2.1 Ambitie Woningbouw

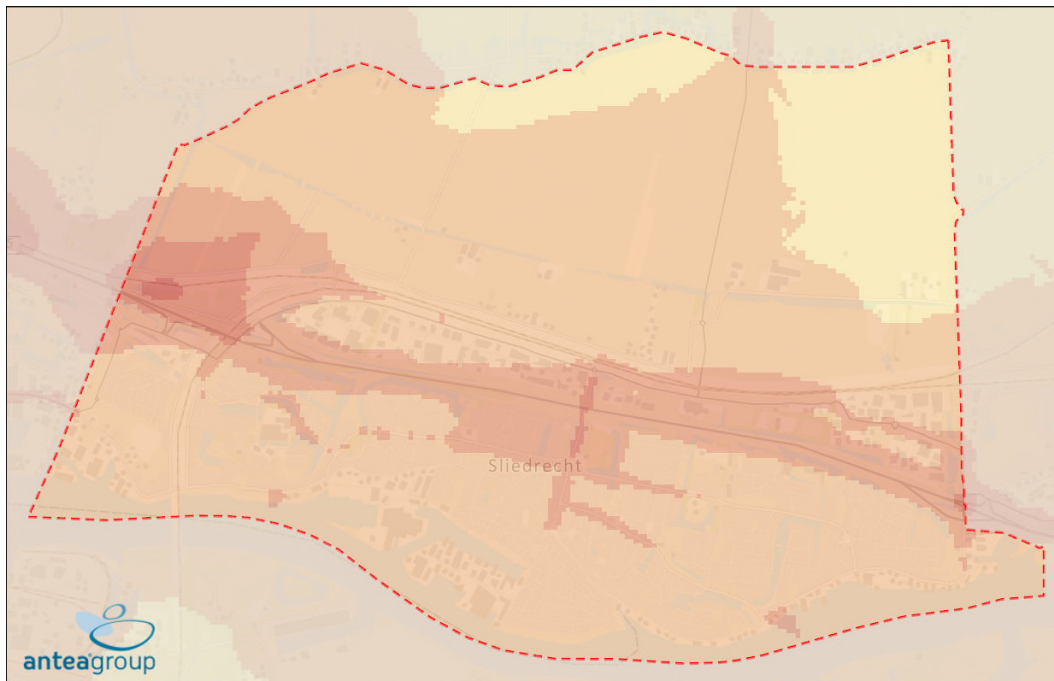
Ambities

- Uitbreiding woningvoorraad
- Huisvesting arbeidsmigranten
- Vernieuwing en verduurzaming

Beoordeling

De uitbreiding en aanpassing van de woningvoorraad in de gemeente Sliedrecht is een van de grootste opgaven voor de komende jaren. Het huidige woongebied ligt ingeklemd tussen de Merwede en de A15, waardoor de ruimte voor uitbreiding binnen het bestaand stedelijk gebied beperkt is. Het realiseren van woningen leidt dan tot verdichting, wat het dorpse karakter aan kan tasten. Daarnaast leiden nieuwe woningen tot een toename van verkeer en daaraan gerelateerde effecten zoals luchtverontreiniging, wegverkeerslawaai en stikstofemissies. In figuur 5.1, waar de jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide te zien is, laat goed zien dat rond de grotere wegen de concentraties hoger liggen. Op sommige ontsluitingswegen zijn de verkeersintensiteiten al

dermate hoog dat dit leidt tot overlast door geluid en trillingen vanwege vrachtverkeer. Met het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied De Biesbosch op minder dan 1 km afstand is toename van stikstofdepositie niet uit te sluiten (zie ook het onderzoek in de Voortoets).

Figuur 5.1 Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO₂) (bron: RIVM, 2017)

Een andere mogelijkheid voor de woningbouwopgaven is het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk aan de noordzijde van het spoor, in de polder. Inpassing is hier eenvoudiger, maar dit leidt wel tot aantasting van het landschap en beperkingen of zelfs beëindiging van het huidige agrarisch ruimtegebruik. Beide opties kennen voor- en nadelen. Bovendien zijn er nog bepalende keuzes te maken voor de omvang van de woningvoorraad, de verdeling naar woningtypen en de verdere inrichting en vormgeving van woningbouwontwikkelingen. Deze keuzes vragen om een beoordeling en afweging van de effecten op de leefomgeving. Uitbreiding van de woningvoorraad is daarom de centrale opgave in het OER.

De opgaven voor huisvesting van arbeidsmigranten en de verduurzaming van de woningvoorraad geldt niet alleen voor nieuwe ontwikkelingen, maar ook voor de huidige woningvoorraad. Dit wordt meegenomen in de effectbeoordeling bij de thema's woningvoorraad en energie.

Conclusie

- **Uitbreiding woningvoorraad als centrale opgave**

- **Huisvesting arbeidsmigranten en verduurzaming meenemen in effectbeoordeling**

5.2.2 Ambitie Ruimtelijke kwaliteit

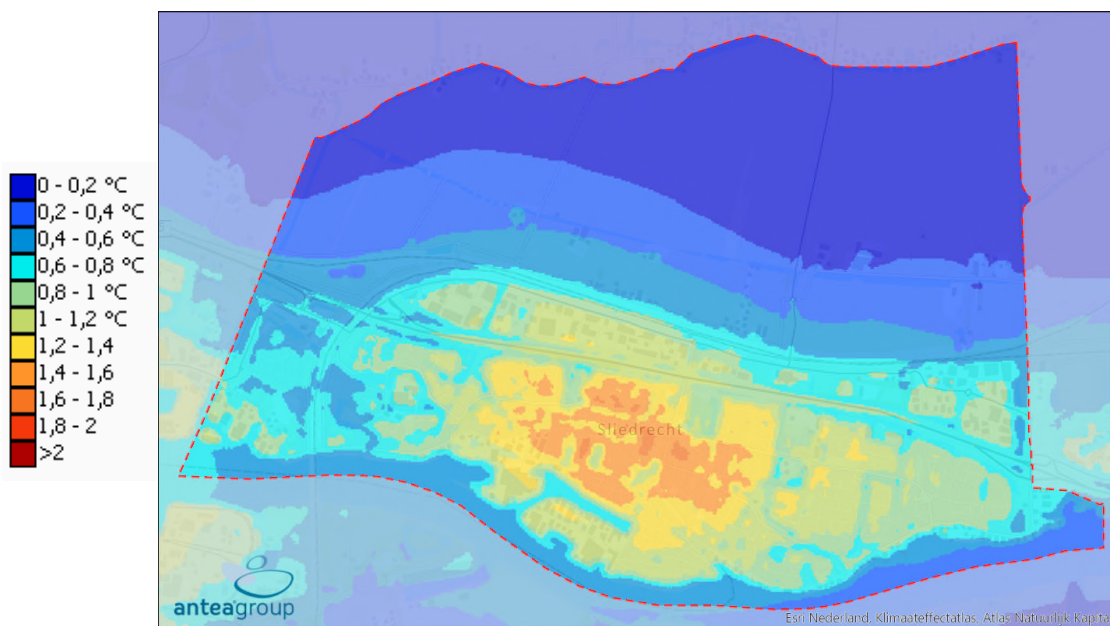
Ambities

- Bescherming en uitbreiding van groen(structuren)
- Meer ruimte voor oppervlaktewater en waterberging
- Omgaan met afval- en hemelwater

Beoordeling

Het behouden en uitbreiden van groen en water binnen het stedelijk gebied is een belangrijke opgave voor Sliedrecht. Naast dat groen en water bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit, zijn deze elementen zeer waardevol voor het tegengaan van hittestress (zie figuur 5.2), door het verkoelende effect van groen en water, het verbeteren van de luchtkwaliteit en de mogelijkheden voor het opvangen en bergen van hemelwater. Dit is een inpassingsvraagstuk in het bestaand stedelijk gebied, maar dient ook meegenomen te worden bij eventuele uitbreiding in de polder.

Het vasthouden van hemelwater speelt ook een rol in het buitengebied. De waterhuishouding is een belangrijk en kwetsbaar onderdeel van de polder. Meer en langer vocht vasthouden (in de bodem) draagt bij aan de bodemkwaliteit, vermindert bodemdaling en draagt bij aan een betere grondwatervoorraad. De kansen en risico's hiervoor dienen meegenomen te worden in de effectbeoordeling van ontwikkelingen in de polder.

Figuur 5.2 Hitte-eilandeffect in de gemeente Sliedrecht (bron: klimateffectatlas.nl)

Conclusie

- **Groen en water in stedelijk gebieden meenemen in de centrale opgave**
- **Waterhuishouding in het buitengebied meenemen in de effectbeoordeling**

5.2.3 Ambitie duurzaamheid

Ambities

- Realiseren van duurzame energieopwekking
- Energiegebruik terugdringen
- Lokale participatie bij energie-initiatieven

Beoordeling

Op het gebied van duurzaamheid heeft de gemeente het doel gesteld om in 2050 energieneutraal te zijn. De opgave voor het terugdringen van het energiegebruik en het opwekken van duurzame energie is de Regionale Energie Strategie (RES) Drechtsteden verder uitgewerkt en vertaald in een regio bod. De gemeente dient in de omgevingsvisie rekening te houden met de opgave voor het opwekken van duurzame energie. Omdat dit verder opgepakt wordt in de RES, wordt dit niet als opgave meegenomen in het OER, maar wordt het meegenomen in de effectbeoordeling.

Het stimuleren van lokale participatie en deelname aan initiatieven voor duurzame energie dragen bij aan het draagvlak voor deze ontwikkelingen. Het helpt om bewustwording te creëren en de energietransitie te versnellen. Het opzetten of stimuleren van deze initiatieven leidt niet tot effecten op de leefomgeving. Dit wordt daarom niet meegenomen in het OER.

Conclusie

- **Opgave voor energiegebruik en duurzame energie meenemen in de effectbeoordeling**

5.2.4 Ambitie bereikbaar en verbonden

Ambities

- Duurzame, schone mobiliteit in 2035
- Ontwikkeling van multimodale overstappunten
- Verbeteren van de verbinding met Alblasserwaard en Merwede

Beoordeling

De ambitie voor schone, duurzame mobiliteit houdt in dat voor verplaatsingen van, naar en binnen Sliedrecht geen gebruik wordt gemaakt van voertuigen die rijden op fossiele brandstoffen. Het vergroten van het aandeel fiets en OV en het stimuleren van elektrisch vervoer draagt hier aan bij. Het aanleggen van (vrijliggende) fietspaden, laadpalen en het verbeteren van de OV-voorzieningen (ontwikkeling van multimodale knooppunten) zijn maatregelen die meegenomen kunnen worden in de opgave voor ruimtelijke vernieuwing. Tegelijkertijd kunnen nieuwe ontwikkelingen leiden tot toename van verplaatsingen. Dit wordt meegenomen in de effectbeoordeling.

Het verbeteren van de verbindingen met en de toegang tot de Alblasserwaard en de Merwede is een belangrijke opgave. Met name de verbinding met de Alblasserwaard is van belang als er nagedacht wordt over de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk in de polder. Dit versterkt de noodzaak voor nieuwe, betere verbindingen en tegelijkertijd kan de woningbouwontwikkeling zorgen voor het financiële draagvlak voor nieuwe verbindingen. Dit wordt meegenomen in de scenario's voor ruimtelijke ontwikkeling.

Sliedrecht grenst aan de zuidkant aan de rivier de Merwede. De rivier heeft een belangrijke functie voor de werkgelegenheid en de recreatiemogelijkheden in Sliedrecht. De (openbare) toegang tot de rivier is echter beperkt. Met uitzondering van de Adriaan Volkeringel en enkele doorkijken vanaf de dijken, is de zone langs de rivier voornamelijk in particulier bezit. Het verbeteren van de (ver)binding met de Merwede is belangrijke opgave. Mogelijkheden voor openbare ruimtes, horeca of een bootjeshelling worden onderzocht. Dit wordt meegenomen in de opgave voor ruimtelijke ontwikkeling.

Conclusie

- **Mogelijkheden voor elektrisch vervoer, fiets en OV meenemen in scenario's**
- **Nieuwe verbindingen Alblasserwaard en Merwede meenemen in scenario's**

- **Effecten van ruimtelijke ontwikkeling op bereikbaarheid en mobiliteit meenemen in de effectbeoordeling**

5.2.5 Ambitie gemeentelijk vastgoed

Ambities

- Duurzaam en energieneutraal vastgoed

Beoordeling

De opgave om energieneutraal te worden betekent voor de gemeente de opgave om het eigen vastgoed te verduurzamen. Het gaat hierbij onder andere om de gemeentekantoren, musea en gebouwen voor sociaal-maatschappelijke diensten. Omdat deze opgave reeds onderdeel is van de eerder genoemde RES wordt dit in het OER niet als afzonderlijke opgave meegenomen.

Conclusie

- **Wordt niet (afzonderlijk) meegenomen in het OER.**

5.3 Werk maken van een veilige inclusieve samenleving

5.3.1 Ambitie verder bouwen en verstevigen

Ambities

- Verdere ontwikkeling van het sociale domein

Beoordeling

De gemeente Sliedrecht is de afgelopen jaren aan de slag gegaan met de verdere ontwikkeling van het sociale domein. Uitbreiding van gemeentelijke taken binnen dit domein vereiste een nieuwe aanpak en nieuw beleid. Dit wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma bij de omgevingsvisie. Vanuit deze ambitie worden geen significante ontwikkelingen of effecten voor de leefomgeving verwacht. Deze ambitie wordt daarom niet meegenomen in het OER.

Conclusie

- **Wordt niet meegenomen in het OER.**

5.3.2 Ambitie veilige buurten

Ambities

- Verbeteren van het veiligheidsgevoel

Beoordeling

Veiligheid is een van de hoofdthema's vanuit de Omgevingswet. Een samenleving waar mensen zich veilig voelen en risico's en impact van ongevallen zoveel mogelijk beperkt worden is dan ook een van de ambities voor Sliedrecht. Veiligheid is een breed begrip. Voor het OER wordt onder andere gekeken naar hoe de inrichting van de fysieke leefomgeving bij kan dragen aan het veiligheidsgevoel en naar de aanwezigheid en impact van risicobronnen, zoals de opslag en het transport van gevaarlijke stoffen.

Ook waterveiligheid is een belangrijk thema voor een dorp dat beschermd wordt door een dijklint van circa 5 km en grotendeels onder NAP ligt. Daarnaast neemt door klimaatverandering de kans op hevige buien toe. Dit kan leiden tot wateroverlast door ondergelopen kelders of straten (zie ook figuur 5.3). In het OER worden kansen en risico's op het gebied van veiligheid geïnventariseerd en waar nodig meegenomen in scenario's voor ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast worden de effecten van ontwikkelingen op veiligheid meegenomen in de beoordeling.

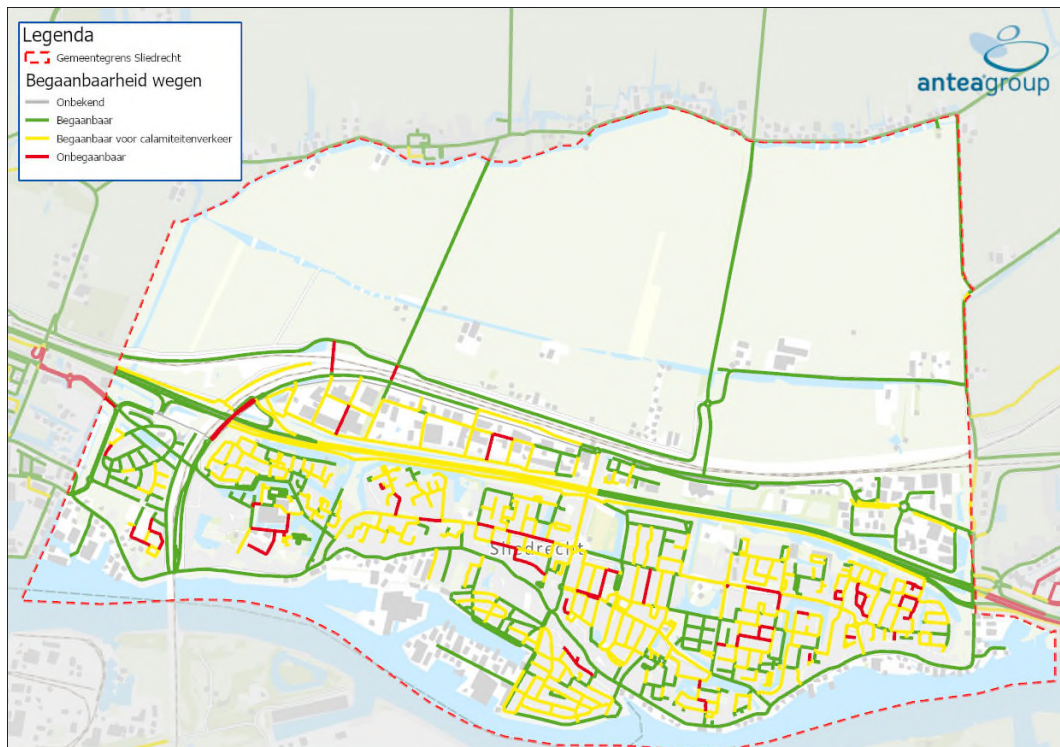
Conclusie

- **Effecten van ruimtelijke ontwikkeling op veiligheid worden meegenomen in de beoordeling.**

- **Kansen voor waterberging in en rond het stedelijk gebied worden meegenomen in de scenario's.**

Figuur 5.3 Begaanbaarheid van wegen bij een bui van 100 mm per 2 uur (bron: Klimaatatlas Provincie Zuid-Holland).

5.3.3 Ambitie samenwerken in de regio

Ambities

- Verdere doorontwikkeling van het sociale domein in samenwerking met ketenpartners

Beoordeling

De verdere aanpak en uitwerking voor het sociale domein wordt in het Drechtstedenverband opgepakt. Hierbij worden ook partijen zoals de GGD betrokken. Ook hiervoor geldt dat deze ambitie niet verder meegenomen wordt in het OER.

Conclusie

- **Wordt niet meegenomen in het OER.**

5.4 Werk aan een ondernemend en betrokken Sliedrecht

5.4.1 Ambitie sterke gemeenschapszin

Ambities

- Stimuleren en faciliteren van initiatieven van inwoners, verenigingen en gemeenschappen
- Promoten van evenementen

Beoordeling

Deze ambitie richt zich op de sociale aspecten van de gemeente, met name de onderlinge contacten en verbondenheid. Sliedrecht kent een groot netwerk van (sport)verenigingen, kerken en gemeenschappen. Veel inwoners zijn op die manier met elkaar verbonden. De gemeente wil dit verder stimuleren en faciliteren. Ook evenementen dragen bij aan de versterking van het gemeenschapsgevoel. De verwachting is niet dat dit direct leidt tot effecten op de leefomgeving. Dit wordt daarom verder niet meegenomen in het OER.

Evenementen kunnen wel aanzienlijke impact hebben op de leefomgeving. Dit is erg afhankelijk van de duur en de aard van evenementen. Op dit moment is dit niet nader gespecificeerd in de omgevingsvisie. Indien dit wel verder gespecificeerd wordt, wordt dit ook opgenomen in de effectbeoordeling in het OER.

Conclusie

- **Wordt niet meegenomen in het OER.**

5.4.2 Ambitie sport, cultuur en recreatie integraal ontwikkelen

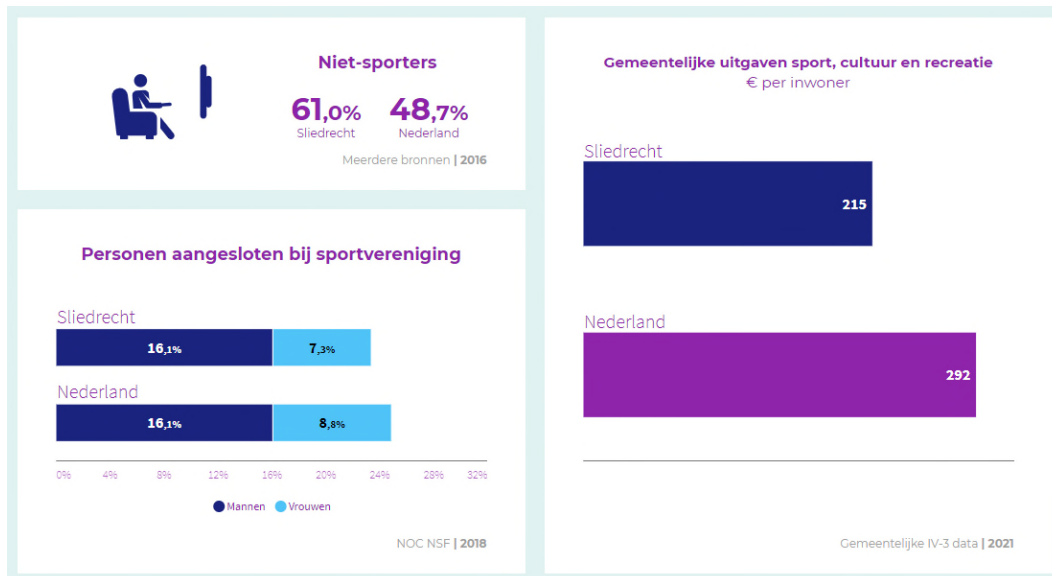
Ambities

- Verbeteren en uitbreiden van sport- en recreatievoorzieningen
- Uitwerken van een recreatievisie

Beoordeling

Ondanks dat Sliedrecht relatief veel sportverenigingen kent, ligt het aandeel niet-sporters hoger dan het landelijk gemiddelde. Uit cijfers van de NOC-NSF blijkt dat met name het percentage sportende vrouwen lager is. De gemeentelijke uitgaven aan sport, cultuur en recreatie ligt ook lager dan het landelijk gemiddelde (zie ook figuur 5.4). De gemeente wil hier verandering in aanbrengen door de sport- en recreatievoorzieningen te verbeteren. Enerzijds door mee te denken en te werken met plannen en ideeën van sportverenigingen, anderzijds door openbare sport- en recreatiemogelijkheden te verbeteren, door de aanleg van openbare sportvoorzieningen en fiets- en wandelroutes. Zowel binnen het huidige woongebied als in het buitengebied liggen hier kansen om deze voorzieningen uit te breiden en inwoners te stimuleren om meer te sporten en te bewegen. Hiervoor wordt ook een recreatievisie opgesteld.

Deze ambitie is relevant voor het OER. Bij de opgave voor ruimtelijke ontwikkeling kan de inpassing van openbare sportvoorzieningen en fiets- en wandelroutes meegenomen worden in de scenario's.

Figuur 5.4 Percentage sporters verdeeld naar mannen en vrouwen en de uitgaven aan sport, cultuur en recreatie (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Conclusie

- De inpassing van openbare sport- en recreatievoorzieningen wordt meegenomen in de scenario's.

5.4.3 Vitale bedrijven(terreinen) en een levendig centrum

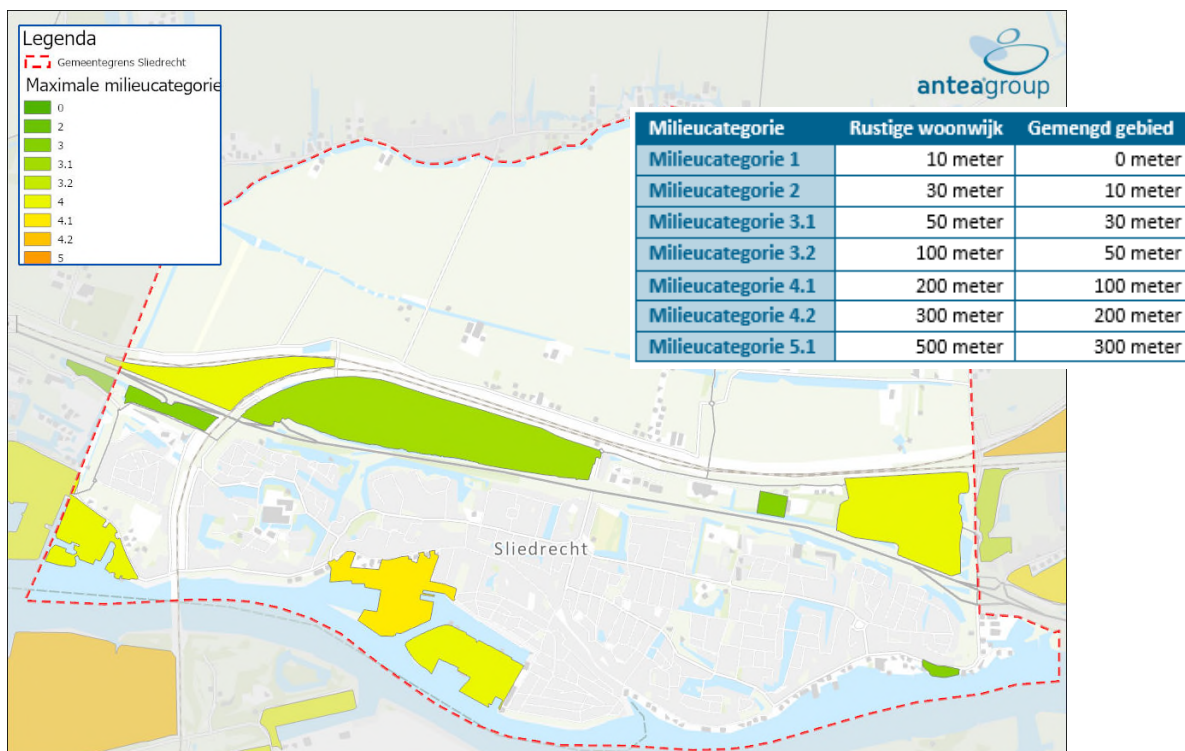
Ambities

- Profileren binnen de maritieme sector en aanverwante maakindustrie
- Behouden en waar nodig versterken van de detailhandel, zorgsector en het bedrijfsleven

Beoordeling

Van oudsher is de industrie en bedrijvigheid in Sliedrecht verbonden met het water. De wereldberoemde baggerindustrie heeft de bakermat in het dorp aan de Merwede. Ook nu nog kent Sliedrecht een groot aandeel bedrijven in de maritieme sector, die gevestigd zijn aan de haven of langs het dijklint. De gemeente wil zich verder profileren op dit gebied en de ruimte voor bedrijvigheid in deze sector behouden. Tegelijkertijd zijn er bedrijventerreinen of -locaties waarvoor het de vraag is of deze op de lange termijn behouden dienen te blijven als bedrijventerreinen. Op deze locaties ontstaan mogelijk kansen voor herontwikkeling. Dit wordt meegenomen in de scenario's voor ruimtelijke ontwikkeling.

De ontwikkelingen voor ruimtelijke vernieuwing kunnen deze ruimte en mogelijkheden onder druk zetten. Bij woningbouw dient rekening gehouden te worden met de impact van bedrijven op de woonkwaliteit (milieuhinder) en vice versa. De maximaal toegestane milieucategorieën met de bijbehorende richtafstanden tot gevoelige bestemmingen (o.a. woningen en verzorgingstehuizen) geven een indicatie van mogelijke impact van bedrijvigheid op het milieu (zie figuur 5.5). In het OER wordt dit dan ook meegenomen in de effectbeoordeling van de opgave voor ruimtelijke vernieuwing.

Figuur 5.5 Bedrijventerreinen met de maximaal toegestane milieucategorie en de bijbehorende richtafstanden (bron: kaartviewer Provincie Zuid-Holland)

Naast de bedrijventerreinen kent Sliedrecht ook een centrumgebied met detailhandel en voorzieningen en een woonboulevard, die belangrijk zijn voor de levendigheid en de werkgelegenheid in de gemeente. De woonboulevard is gelegen tussen de A15 en het spoor. Voor de inwoners van Sliedrecht zijn deze voorzieningen van groot belang om in de eigen woonplaats de (dagelijkse) boodschappen te kunnen doen, maar het centrumgebied heeft ook een belangrijke verblijfsfunctie. De ontwikkeling van een horecaplein is daar een duidelijk kenmerk van. De gemeente wil de voorzieningen in deze gebieden behouden en waar mogelijk versterken en verbeteren.

De ambities voor bedrijven en centrum zijn op meerdere manieren relevant voor het OER. Mogelijkheden voor profilering, verbetering en versterking worden meegenomen in de scenario's in het OER. Daarnaast kan de opgave voor ruimtelijke vernieuwing ook effect hebben op het bedrijfsleven en het centrumgebied. Ruimte voor woningen kan ten koste gaan van bedrijfs(milieu)ruimte en uitbreiding van het aantal woningen kan het draagvlak voor

voorzieningen in het centrumgebied vergroten. De economische aspecten voor bedrijventerreinen en centrumvoorzieningen worden dan ook meegenomen in de effectbeoordeling van het OER.

Conclusie

- **Mogelijkheden voor herontwikkeling meenemen in de scenario's voor ruimtelijke ontwikkeling**

- **Effecten op economie (werkgelegenheid, maritieme sector, centrumgebied e.d.) meenemen in de effectbeoordeling**

5.5 Overzicht van de uitkomsten

De volgende opgave wordt meegenomen als centrale opgave in het OER:

- **Uitbreiding van de woningvoorraad**

De volgende opgaven en ambities worden meegenomen in de scenario's:

- **Groen en water in stedelijk gebieden**
- **Mogelijkheden voor elektrisch vervoer, fiets en OV**
- **Nieuwe verbindingen Alblasserwaard en Merwede**
- **Kansen voor waterberging in en rond het stedelijk gebied**
- **De inpassing van openbare sport- en recreatievoorzieningen**
- **Mogelijkheden voor herontwikkeling, in de scenario's voor ruimtelijke ontwikkeling**

De volgende opgaven worden meegenomen in de effectbeoordeling in het OER:

- **Huisvesting arbeidsmigranten en verduurzaming van deze huisvesting**
- **Waterhuishouding in het buitengebied**
- **Opgave voor energiegebruik en duurzame energie**
- **Effecten van ruimtelijke ontwikkeling op bereikbaarheid en mobiliteit**
- **Effecten van ruimtelijke ontwikkeling op veiligheid**
- **Effecten op economie (werkgelegenheid, maritieme sector, centrumgebied e.d.)**

De volgende opgaven worden niet meegenomen in het OER:

- **Gemeentelijk vastgoed**
- **Verder bouwen aan en het verstevigen van het sociaal domein**
- **Samenwerking in de regio op het gebied van doorontwikkeling van het sociale domein**
- **Versterken van de gemeenschapszin, promoten van evenementen en faciliteren van initiatieven van inwoners, verenigingen en gemeenschappen**

6 Onderzoeksopgave OER

Het OER onderzoekt en beoordeelt de effecten van de omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving. Het OER richt zich op opgaven en ontwikkelingen die relevante effecten op de leefomgeving (kunnen) hebben. Dit hoofdstuk beschrijft deze opgave en de wijze waarop deze in het OER meegenomen worden.

6.1 De centrale opgave voor het OER

Uitbreiding en vernieuwing van de woningvoorraad

Nederland staat voor een grote opgave voor uitbreiding van de woningvoorraad, in Sliedrecht is dat niet anders. De woningbouwopgave voor Sliedrecht komt voort uit regionale woningmarktonderzoek en de gemeentelijke visie hierop. De toenemende behoefte aan woningen komt door een groeiende bevolking en veranderingen in woonwensen en huishoudenssamenstelling. Een groei naar ruim 13.000 woningen in 2040 is de ambitie van de gemeente. De woningbouwopgave staat centraal in het OER. Hiervoor worden verschillende scenario's (alternatieven) onderzocht.

Naast de groei van het aantal woningen is er ook een opgave om de bestaande woningvoorraad aan te passen. De veranderende woonwensen vragen om kwalitatieve aanpassing van woningen. Meer levensloopbestendige woningen zijn nodig om mensen de mogelijkheid te bieden om langer thuis te wonen. Tijdelijke woningen of woonvoorzieningen zijn nodig voor bijvoorbeeld de huisvesting van arbeidsmigranten of asielzoekers. De ambitie is om in 2040 voldoende levensloopbestendige woningen te hebben en ruimte te bieden voor tijdelijke, flexibele woonvormen.

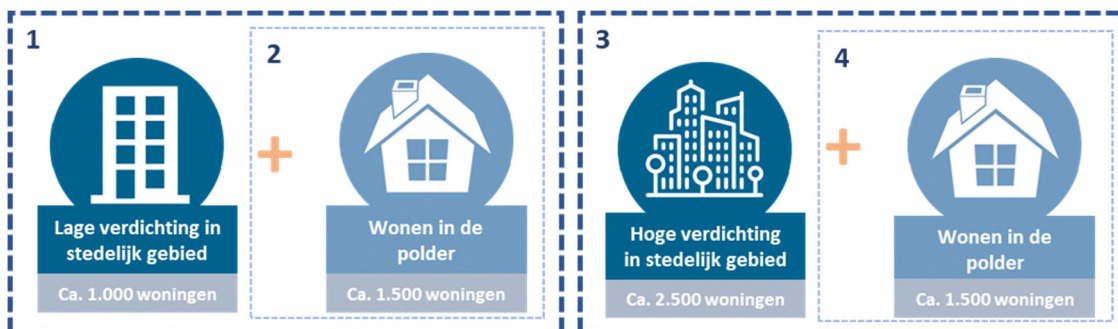
De woningbouwopgave met de ambitie om uit te breiden met ongeveer 2.500 woningen staat centraal in het OER. De taak van het OER is om hiervan de effecten inzichtelijk te maken en te beoordelen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van **scenario's (alternatieven)**.

Scenario's voor de woningbouwopgave

Voor het onderzoek naar de effecten op de leefomgeving zijn twee aspecten van deze ambitie van belang: de omvang van de groei en de locaties waar woningbouw plaats kan vinden. Deze twee aspecten staan niet helemaal los van elkaar. De omvang van de woningbouwopgave bepaalt mede welke locaties wel of niet geschikt zijn en een geschikte woningbouwlocatie kan, vanwege de beschikbare ruimte of de verkeerseffecten, beperkingen stellen aan het maximale aantal woningen dat gebouwd kan worden.

Voor woningbouw is bouwen binnen bestaand stedelijk gebied of uitbreiding van stedelijk gebied een belangrijke afweging. Voor Sliedrecht betekent dit uitbreiden (verdichten) in het gebied tussen de A15 en de Merwede of uitbreiding ten noorden van A15 en het spoor, in de polder.

Op basis van de omvang van de woningbouw en de mogelijke locaties zijn vier scenario's mogelijk. Scenario's met meer en minder dan 2.500 woningen zijn hier ook in opgenomen. Door te variëren in de omvang van het aantal woningen biedt het OER inzicht in de bandbreedte van de effecten op de leefomgeving.

Figuur 6.1 De vier scenario's voor de woningbouwopgave in Sliedrecht die centraal staan in het OER

1. Lage verdichting in stedelijk gebied

Bij dit scenario wordt binnen de beschikbare ruimte tussen de A15 en de Merwede woningbouw in relatief lage dichtheden mogelijk gemaakt. Het kan gaan om locaties zoals het Watertorenterrein of vrijkomende bedrijfsgronden of -panden. De lagere dichtheden leiden er toe dat het aantal woningen slechts met circa 1.000 woningen kan groeien.

2. Lage verdichting in stedelijk gebied en wonen in de polder

Scenario 2 is een uitbreiding van scenario 1 met een nieuwe woonwijk van ongeveer 1.500 woningen in de polder. De ambitie voor 2.500 woningen wordt hiermee verdeeld over het bestaand stedelijk gebied en de polder.

3. Hoge verdichting in het stedelijk gebied

Bij dit scenario wordt de ambitie voor 2.500 woningen volledig in het bestaand stedelijk gebied ingevuld. Dit leidt tot hogere dichtheden in de vorm van meer en hogere hoogbouw en meer ruimtebeslag.

4. Hoge verdichting in stedelijk gebied en wonen in de polder

Scenario 4 is een uitbreiding van de ambitie door naast de hoge verdichting in het stedelijk gebied wonen in de polder toe te voegen. Dit is een maximale variant met een groei van ongeveer 4.000 woningen.

6.2 **Mee te nemen opgaven in de scenario's**

Uitbreiding van groen- en waterstructuren

Groen en water zijn belangrijke bepalende elementen voor de kwaliteit en de leefbaarheid van stedelijk gebied. Het verbetert de ruimtelijke kwaliteit en de luchtkwaliteit en het draagt bij aan het verminderen van hittestress, het beperken van wateroverlast en het verbeteren van natuurkwaliteiten (biodiversiteit). De gemeente Sliedrecht wil de leefomgeving vergroenen en meer klimaatbestendig maken. Binnen het stedelijk gebied gaat het dan om uitbreiding van de hoeveelheid groen en water en bestaand groen en water beter te verbinden. In het buitengebied bestaat deze opgave uit het verbeteren van de landschappelijke kwaliteiten en mogelijkheden voor recreatie en toerisme.

Verbindingen met de Alblasserwaard en de Merwede

De verbindingen vanuit het woongebied van Sliedrecht richting de Alblasserwaard zijn beperkt. Het verbeteren en uitbreiden van verbindingen naar het buitengebied geeft inwoners van Sliedrecht

meer mogelijkheden om te recreëren in het buitengebied. Ook met het oog op eventuele nieuwe functies in de polder zijn een goede bereikbaarheid van belang om de (fysieke) binding met het huidige woongebied en het centrum van Sliedrecht te behouden.

De ligging van Sliedrecht aan de Merwede is positief voor de kwaliteit van de leefomgeving, maar de mogelijkheden om te genieten van deze kwaliteiten in de vorm van openbaar toegankelijke plekken of horecagelegenheden zijn beperkt. Met de omgevingsvisie zet de gemeente in op het verbeteren van de toegang tot en het zicht op de Merwede.

Openbare sport- en recreatievoorzieningen

De gemeente wil de inwoners van Sliedrecht meer en betere (openbare) sport- en recreatievoorzieningen bieden. Hiermee wil de gemeente mensen stimuleren om meer te bewegen en te sporten. Openbare sportvoorzieningen en sportverenigingen dragen ook bij aan de sociale verbondenheid. Sportevenementen en -activiteiten passen hier ook bij.

6.3 Verdere uitwerking van de opgaven

Figuur 6.2 Mogelijke locaties voor woningbouwontwikkeling en verbindingen met de Alblasserwaard (bron: concept-Omgevingsvisie Sliedrecht)

De opgaven voor meer groen, water en sport- en recreatiemogelijkheden in de gemeente en het creëren van nieuwe en betere verbindingen met de Alblasserwaard en de Merwede zijn sterk afhankelijk van de scenario's voor de woningbouwontwikkeling. Bij hoge verdichting van het bestaand stedelijk gebied is de ruimte voor meer groen en recreatie in het dorp beperkt, bij woningbouw in de polder zijn er minder mogelijkheden om een groen en recreatief buitengebied in te richten. Figuur 6.2 toont een eerste inventarisatie van woningbouwlocaties en mogelijke verbindingen richting de polder. In het OER worden per scenario de woningbouwlocaties,

mogelijkheden voor groen en water en de verbinding(en) met de Merwede en de polder verder uitgewerkt.

Het onderzoeken van verschillende scenario's voor ruimtelijke ontwikkelingen en de kansen en risico's die dit met zich meebrengt sluit ook goed aan bij de uitgangspunten voor de Koers 2040, die in de concept-Omgevingsvisie zijn geformuleerd. Zo komt meervoudige ontwikkeling, waarbij wonen, natuur, recreatie en andere thema's gekoppeld worden, terug in deze scenario's. De verhouding tussen hoogbouw en de dorps-stedelijke maat is hierin ondergebracht en de doorontwikkeling van knooppunten wordt meegenomen in het onderzoek.

Doordat de uitwerking van de scenario's nog plaats moet vinden, biedt dat mogelijkheden om ideeën en adviezen van andere partijen, inwoners en bedrijven mee te nemen. Deze NRD is juist bedoeld om deze inbreng op te halen, voordat gestart wordt met het onderzoek. Aanvullende ideeën of wensen voor ruimtelijke ontwikkeling of vernieuwing kunnen een plek krijgen in deze scenario's, zodat dit meegenomen wordt in het onderzoeken en beoordelen van de effecten op de leefomgeving.

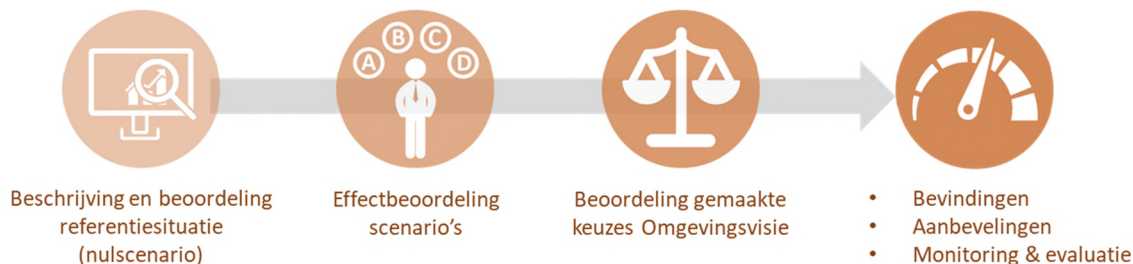
Scenario's als bandbreedte, niet als meerkeuzevraag

Voor de opgave van ruimtelijke vernieuwing zijn legio mogelijkheden te bedenken om dit verder uit te werken. Het OER is niet bedoeld om alle denkbare scenario's te beoordelen, dat zou een onwerkbaar groot rapport worden, wat de gemeente niet helpt om keuzes te maken. Met deze scenario's onderzoekt het OER de bandbreedte van de effecten op de leefomgeving. De variatie in omvang, locatiekeuze en ruimtelijke inrichting geeft inzicht in de omvang van de effecten. De scenario's moeten ook niet gezien worden als meerkeuzevraag, waaruit de gemeente uiteindelijk een keuze dient te maken. Hoe de opgave voor ruimtelijke vernieuwing uiteindelijk uitgewerkt wordt kan ook een hybride vorm van meerdere scenario's zijn.

7 Onderzoeksopzet

Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop de onderzoeksopgave van hoofdstuk 5 onderzocht wordt. Welke thema's en aspecten meegenomen worden in het OER, hoe dit beoordeeld wordt en hoe de uitkomsten daarvan weer meegenomen worden in de visie is hier beschreven.

7.1 Stappen in het OER

Figuur 7.1 Stappen in het OER op hoofdlijnen

Beschrijving en beoordeling referentiesituatie

De eerste stap in het OER is het beschrijven en beoordelen van de referentiesituatie (nulsценario). De huidige situatie wordt beschreven en aan de hand van trends en ontwikkelingen wordt een beeld geschetst van de verwachte toekomstige situatie. Dit is het nulsценario, Sliedrecht in 2040 zonder het nieuwe beleid van de omgevingsvisie. Het nulsценario wil niet zeggen dat er niets gebeurt tussen nu en 2040. Plannen en ontwikkelingen die doorgaan zonder de omgevingsvisie kunnen de leefomgeving van Sliedrecht beïnvloeden. Dit worden autonome ontwikkelingen genoemd. De referentiesituatie vormt de basis voor de verdere effectbeoordeling.

Effectbeoordeling scenario's

Effectbeoordeling ten opzichte van de referentiesituatie

De tweede stap betreft de beoordeling van de effecten van de scenario's, zoals beschreven in paragraaf 4.3. De veranderingen ten opzichte van de referentiesituatie worden in beeld gebracht. De scenario's worden ook naast elkaar gezet, zodat de onderlinge verschillen inzichtelijk worden.

Beoordeling van de bijdrage aan de ambities

Naast de effecten op de leefomgeving onderzoekt het OER ook in hoeverre de scenario's bijdragen aan de ambities die de gemeente in de omgevingsvisie (hoofdstuk 4 van de omgevingsvisie) heeft gesteld. Dit geeft inzicht in het doelbereik, of en in welke mate de gestelde doelen gehaald worden.

Beoordeling gemaakte keuzes van de Omgevingsvisie

De beoordeling van de scenario's helpt de gemeente om keuzes te maken voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Deze keuzes worden in het OER vervolgens beoordeeld. Vanuit deze beoordeling worden aandachtspunten en aanbevelingen meegegeven. Ook signaleert het OER voor welke thema's of aspecten het monitoren en evalueren van de effecten gewenst is. Monitoring en evaluatie helpt de gemeente om 'de vinger aan de pols te houden'. Grip houden op de effecten op de omgeving en tijdig ingrijpen als dat nodig is.

7.2 Beoordelingskader

Opbouw in thema's en aspecten

Het OER richt zich op de fysieke leefomgeving. Hoe de leefomgeving er nu uit ziet, hoe die zich ontwikkelt de komende jaren en wat de effecten van de opgaven uit de omgevingsvisie op de leefomgeving zijn. Dat roept de vraag op wat er precies verstaan wordt onder leefomgeving. Welke thema's horen daarbij, welke aspecten worden meegenomen? Het totaal aan thema's en aspecten dat meegenomen wordt in het OER wordt het beoordelingskader genoemd. Het beoordelingskader is ingedeeld aan de hand van de hoofduitgangspunten uit de omgevingsvisie.

Tabel 7.1 Beoordelingskader OER Omgevingsvisie Sliedrecht

Hoofduitgangspunten	Thema's	Aspecten (criteria)
Ruimtelijke vernieuwing	Woningbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Omvang van de woningvoorraad • Kwalitatieve woningvoorraad
	Ruimtelijke kwaliteit: historisch, groen en adaptief	<ul style="list-style-type: none"> • Zichtbaarheid, herkenbaarheid en beleving van cultuurhistorisch erfgoed • Kwaliteit openbare ruimte • Klimaatadaptief (waterberging, verkoelend effect groen/blauw)
	Duurzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> • Energiebehoefte en duurzame energieopwekking • Circulariteit: materiaalgebruik en afvalstromen
	Bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Doorstroming op het wegennet • OV- en fietsgebruik
Veilige, gezonde en inclusieve samenleving	Milieu en gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • Milieuhinder • Geluidbelasting • Luchtkwaliteit • Hittestress • Geurhinder • Lichthinder
	Sociaal, veilig en gezond	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsveiligheid • Verkeersveiligheid • Sociale veiligheid • Gezondheidsbevordering
Ondernemend en betrokken	Sport, cultuur en recreatie	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte voor sport en recreatie • Ruimte voor activiteiten en evenementen
	Vitale bedrijventerreinen en een levendig centrum	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbod aan werkgelegenheid • Voorzieningenniveau
Natuur en landschap	Beschermde natuurgebieden	<ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000-gebieden • Natuurnetwerk Nederland, Ecologische verbindingzones en stiltegebieden

Biodiversiteit	• Effecten op flora en fauna
Landschappelijke waarden	• Aardkundige en archeologische waarden • Landschappelijke kwaliteiten

In paragraaf 5.5 zijn opgaven en ambities benoemd die meegenomen moeten worden in de effectbeoordeling. Deze hebben een plek gekregen in het beoordelingskader. Zo is de opgave voor bereikbaarheid en mobiliteit terug te vinden bij het thema 'bereikbaarheid'. De opgave voor energie is terug te vinden bij het thema 'duurzaamheid'.

Het beoordelingskader kan gezien worden als de **reikwijdte** van het OER. Het laat zien welke thema's een plek krijgen in het OER. Ook hiervoor geldt dat dit niet in beton gegoten is. De NRD is bedoeld om hierover advies in te winnen.

7.3 Detailniveau

De omgevingsvisie beschrijft toekomstige ontwikkelingen op hoofdlijnen. Dit betekent dat er geen concrete uitspraken gedaan worden over bijvoorbeeld het aantal en de type woningen per ontwikkellocatie of een exact aantal vierkante meters groen. Het gaat meer om kaders met een hoog abstractieniveau (minder gedetailleerd).

Het OER sluit aan bij het **detailniveau** van de omgevingsvisie. Dit betekent dat in het OER geen gedetailleerde onderzoeken, zoals verkeersmodellen of geluidberekeningen, plaatsvinden. Dat is niet zinvol om de abstracte kaders van de omgevingsvisie te beoordelen. De beoordeling zal voornamelijk kwalitatief zijn, op basis van expert judgement. Waar nodig worden kengetallen of globale berekeningen gebruikt ter ondersteuning van de beoordeling.

7.4 Plangebied en studiegebied

In het OER wordt onderscheid gemaakt tussen plangebied en studiegebied.

Plangebied

Het plangebied is het gebied waar ontwikkelingen voorzien zijn. In dit geval betreft dit de gehele gemeente. De Omgevingsvisie heeft namelijk betrekking op heel Sliedrecht. De beschrijving en beoordeling van de referentiesituatie is dan ook gericht op heel Sliedrecht. Als het gaat om ontwikkelingen die betrekking hebben op een specifieke locatie, zoals woningbouw in de polder, zal op die locatie ingezoomd worden.

Studiegebied

Het studiegebied is het gebied waar de effecten van de ontwikkelingen op (kunnen) treden. Dat kan groter zijn dan het plangebied. Verkeerseffecten verspreiden zich over het wegennet, luchtverontreiniging verspreid zich door de lucht naar aangrenzende gemeenten en natuurgebieden. Het studiegebied verschilt per thema. In het OER wordt daarom per thema het studiegebied bepaald.

Bijlage I - Beleidskader

Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het OER dient rekening gehouden te worden met beleid van de nationale overheden, de provincie en regionale samenwerkingsverbanden. Dit beleid kan consequenties hebben voor het beleid van de gemeente Sliedrecht. Deze beleidsstukken en de mogelijke consequenties daarvan zijn in dit hoofdstuk kort toegelicht.

Nationaal beleid

Nationale omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Nederland staat voor grote maatschappelijke ingewikkelde opgaven, zoals droogte, extreme regenval, de zeespiegelstijging, de overgang naar duurzame energie en de bouw van 1 miljoen woningen. Deze opgaven kunnen niet meer apart van elkaar worden opgelost. Ze moeten in samenhang bekeken worden. Ze grijpen in elkaar en vragen meer ruimte dan beschikbaar is in Nederland. Niet alles kan, niet alles kan overal.

In de NOVI wordt weergegeven voor welke uitdagingen Nederland staat en wat daarbij de belangen zijn. Er wordt door het Rijk een langetermijnvisie gegeven om de grote opgaven aan te pakken.

De NOVI stelt het versterken van de omgevingskwaliteit centraal. Dat wil zeggen dat alle plannen met oog voor natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden. De NOVI maakt bij het maken van keuzes gebruik van drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies,
2. Kenmerken en identiteit van gebied staan centraal, en
3. Afwentelen wordt voorkomen.

De belangrijkste keuzes in de NOVI zijn:

- Een klimaatbestendige inrichting van Nederland.
- De verandering van de energievoorziening.
- De overgang naar een circulaire economie.
- De ontwikkeling van het Stedelijk Netwerk Nederland.
- Het bij elkaar plaatsen van zogenaamde logistieke functies (distributiecentra, datacenters) om hiermee de openheid en de kwaliteit van het landschap te behouden.
- Het toekomstbestendig maken van het landelijk gebied in goed evenwicht met de natuur en landschap.

Conclusie

De opgaven uit NOVI, zoals de opgave voor klimaatbestendige inrichting en verandering van energievoorziening gelden ook voor de Omgevingsvisie Sliedrecht. Deze opgave komen daarin terug en worden ook meegenomen in het OER. In de NOVI zijn verder geen directe bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het grondgebied van de gemeente Sliedrecht.

Wet milieubeheer

M.e.r.-plicht

De Wet milieubeheer (Wm) regelt een groot aantal verschillende milieuaspecten. Zo is ook de Europese verplichting tot milieueffectrapportage uitgewerkt in deze wet. De milieueffectrapportage (m.e.r.) is een hulpmiddel bij het nemen van besluiten. Op deze manier krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming.

In de Wet milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde categorie C-activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde categorie D-activiteiten).

- De m.e.r.-procedure is van toepassing op categorie C-activiteiten die de drempelwaarde overschrijden. Voor activiteiten die deze drempelwaarde overschrijden staat op voorhand vast dat er mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Deze gevolgen moeten worden onderzocht in een m.e.r.-procedure.
- Daarnaast zijn er ook de categorie D-activiteiten. Het bevoegd gezag moet hiervoor beoordelen of er sprake is van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen en moet een m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd.

Procedure

De NRD is de eerste formele stap in de m.e.r.-procedure, waarbij in hoofdlijnen wordt beschreven hoe de m.e.r.-procedure wordt ingestoken. De volgende stap is het verder uitwerken van de kernopgaven naar ambities en eventueel nieuw beleid.

Het OER beoordeelt de kernopgaven op de effecten op de fysieke leefomgeving. Per kernopgave brengt het OER in beeld wat dit betekent voor de fysieke leefomgeving. Aandachtspunten of mogelijke conflicten tussen de opgaven komen hiermee naar voren. Deze beoordeling helpt de gemeente Sliedrecht bij het aanscherpen van opgaven of het maken van richtinggevend keuzes in de omgevingsvisie. In het OER worden deze gemaakte keuzes vervolgens integraal beoordeeld.

Conclusie

Het opstellen van een omgevingsvisie is niet als zodanig opgenomen in categorie C of D van het Besluit m.e.r. De activiteiten en opgaven van de omgevingsvisie, zoals de woningbouwopgave en de opgave voor duurzame energie, zijn hier wel in opgenomen. Aangezien de omgevingsvisie voor deze activiteiten de kaders stelt, is de omgevingsvisie kaderstellend voor toekomstige ontwikkelingen. Het doorlopen van de m.e.r.-procedure en het opstellen van een MER is dan ook verplicht vanuit de Wet milieubeheer. Met het opstellen van deze NRD en het starten van de procedure voor de m.e.r. voldoet de gemeente aan deze verplichting uit de Wet milieubeheer.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) bevat de regels rondom de bescherming van natuurwaarden. In de Wnb heeft het rijk alle verplichtingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Wanneer significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet uitgesloten kunnen worden, volgt uit de Wnb dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Dit wordt onderzocht via een zogenaamde voortoets.

Conclusie

Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden (onder andere De Biesbosch) zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Bij deze NRD is een voortoets opgesteld om te bepalen of het opstellen van een passende beoordeling noodzakelijk is. Hiermee wordt voldaan aan de bepalingen uit de Wnb.

Provinciaal beleid

Provinciale omgevingsvisie

De provincie Zuid-Holland heeft per 1 april 2019 de Zuid-Hollandse Omgevingsvisie en omgevingsverordening in werken laten treden. De Omgevingsvisie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een introductie op het Omgevingsbeleid, waarin opgenomen de ruimtelijke hoofdstructuur;
- De ontwikkelrichting die is opgenomen in het deel Ambities en sturing;
- Een beschrijving van de omgevingskwaliteit van Zuid-Holland, waaronder de provinciale inzet voor ruimtelijke kwaliteit;
- Samenhangende beleidskeuzes, integraal toegankelijk via de digitale raadpleegomgeving.

De ruimtelijke hoofdstructuur toont de essentie en de samenhang van verschillende ruimtelijke beleidskeuzes uit de Omgevingsvisie. Het integrale kaartbeeld van de ruimtelijke hoofdstructuur is opgebouwd uit meerdere kaartbeelden. De relevante kaartbeelden voor Sliedrecht zijn:

- Het dagelijks stedelijk systeem, dat bestaat uit de stedelijke agglomeratie en de daarmee via HOV verbonden regiokernen. De provincie koppelt de ruimtelijke ontwikkeling aan het op orde brengen en opwaarderen van het mobiliteitsnetwerk.
- De hoogstedelijke zone tussen Leiden en Dordrecht. Kennis, hoogstedelijke voorzieningen en de diensteneconomie zijn en worden geconcentreerd in het deel van de stedelijke agglomeratie dat ligt rond de lijn Leiden-Dordrecht.
- De samenhang van grote landschappelijke eenheden met de stedelijke agglomeratie
- De groene ruimte en de groenblauwe structuur: De groene ruimte draagt in hoge mate bij aan de biodiversiteit in de provincie en kent kwaliteiten die onderscheidend en uniek zijn vanwege de typisch Zuid-Hollandse combinatie van deltalandschappen.
- Het bodem- en watersysteem: Klimaatverandering, toenemende verzilting, inklinking en het veranderend ruimtegebruik (ook in de ondergrond) vergen aanpassingen van keuzes in het bodem- en watersysteem, die in veel gevallen invloed hebben op de ruimtelijke ordening.
- Energie: De provincie streeft naar een substantiële verhoging van het aandeel duurzame energie in 2020 in Zuid-Holland.

Ambities en sturing

Zuid-Holland zet in op vernieuwing om slimmer, schoner en sterker te worden. Waar Zuid-Holland nu vergelijkenderwijs nog achter blijft bij andere regio's moet de overgang ingezet worden van de

oude op fossiele grondstoffen gebaseerde economie naar groen en digitaal. Met de inzet op innovatie, hergebruik en nieuwe energie.

De provincie wil meer ruimte en vertrouwen geven aan maatschappelijke initiatieven. Daarvoor werkt de provincie in haar omgevingsbeleid vanuit een aantal principes en kaders, als waarborg voor kwaliteit. Dat wordt gedaan aan de hand van sturingsprincipes. Opgavegericht, de maatschappelijke opgave zijn het vertrekpunt van het provinciaal handelen. Provinciaal belang, de provincie geeft richting aan een optimale wisselwerking tussen gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en een goede leefomgevingskwaliteit. Maatwerk, de provincie pakt opgave bij voorkeur samen met andere partijen op, dit vraagt om; gebiedsgericht aanpak, uitgaan van passend schaalniveau en ruimte voor differentiatie.

Hierbij heeft de provincie zes richtinggevende ambities in de fysieke leefomgeving. Deze ambities staan niet op zichzelf, ze zijn geworteld in de historie, liggen en economische structuur en gekoppeld aan de strategische uitdagingen van de regio.

Omgevingskwaliteit

De provincie stelt het verbeteren van de omgevingskwaliteit centraal. Het streven is een optimale wisselwerking tussen gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en een goede leefomgevingskwaliteit. De leefomgevingskwaliteit wordt verder ontwikkeld aan de hand van de volgende onderdelen. Unieke kwaliteiten van Zuid-Holland, met de drie deltalandschappen, de Zuid-Hollandse steden en de strategische ligging in internationale netwerken. Een beschrijving van de bestaande omgevingskwaliteit, de leefomgevingstoets. Deze is agenderend voor verdere beleidsontwikkeling. En als laatste een nadere uitwerking van het provinciaal beleid voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

Het laatste onderdeel wordt als volgt neergezet. De essentie van 'verbeteren van ruimtelijke kwaliteit' is dat initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen enerzijds inspelen op de aanwezige kwaliteiten in de omgeving en er anderzijds specifieke kwaliteiten aan toevoegen die te maken hebben met de samenleving van vandaag.

Verordening

Naast de Zuid-Hollandse Omgevingsvisie is er op 1 april 2019 ook een omgevingsverordening vastgesteld. De inhoud van deze verordening is ook bindend voor lagere overheden. Artikelen 6.9 en 6.10 van de verordening zijn relevant.

In artikel 6.9 zijn voorwaarden geformuleerd ten aanzien van het bereiken van de gewenste omgevingskwaliteit die door de provincie zijn benoemd in de omgevingsvisie. Van belang is dat de ontwikkelingen passen binnen de bestaande gebiedsidentiteit en dat er geen sprake is van wijzigingen op structuurniveau.

Gemeentelijk beleid

Voor dat de concept omgevingsvisie opgesteld is zijn er twee documenten opgesteld kadernota en nota van uitgangspunten. Deze vormen de basis voor de concept omgevingsvisie.

Kadernota 2021

In de kadernota legt het college de koers voor Sliedrecht aan de raad voor. Wat zijn de ambities voor het dorp? Waar liggen de essentiële opgaven? Wat gaan we concreet doen? En hoe verhoudt zich dat tot de beschikbare middelen en de ambtelijke organisatie? Er is een perspectief neergelegd voor de toekomst van Sliedrecht. Het college is ervan overtuigd dat een overalvisie – ook als koepel voor al vastgestelde deelvisies – noodzakelijk is om Sliedrecht blijvend te ontwikkelen. De opgave zijn groot en vragen om doorontwikkeling, verandering en vernieuwing.

In de kadernota wordt de ontwikkeling van Sliedrecht aan de hand van drie kernopgaven weergegeven. “Ruimtelijke vernieuwing”; Evenwichtige ontwikkeling met focus op ruimte, kwaliteit en duurzaamheid. “Een veilige en inclusieve samenleving”; Een sterke sociale infrastructuur waarin iedereen meedoet naar vermogen. “Ondernemend en betrokken Sliedrecht”; Verbinden, organiseren en promoten. Deze kernopgaven worden verder onderbouwd met doelen en ambities. Deze kernopgaven komen integraal terug in de Omgevingsvisie en is in het OER terug te vinden bij het betreffende thema.

Verkeers- en mobiliteitsplan 2017-2040

Het nieuwe Verkeer en mobiliteitsplan 2017-2040 beschrijft hoe het huidige verkeerssysteem en de wijze waarop dit functioneert. Daarnaast beschrijft het de ontwikkelingen die worden voorzien en wat daarvan de effecten zijn op het gebied van bereikbaarheid en leefbaarheid. Het plan biedt handvatten om sturing te geven aan het verkeersbeleid. Een van de uitgangspunten is een goede doorstroming en een goede bereikbaarheid met het autoverkeer. Ruimtelijke en verkeerskundige afstemming is hiervoor noodzakelijk en vraagt om een integrale benadering.

Tot 2020 waren een aantal van korte-termijndoelen: het verbeteren van de verkeersveiligheid, garanderen van bereikbaarheid en verbeteren van de leefbaarheid. Voor de middellange termijn (tot 2030) wordt met name gekeken naar de structurele problemen op het gebied van doorstroming en leefbaarheid. De gemeente wil dit vervolgens samen met bewoners en bedrijven oppakken om te verbeteren. Voor de lange termijn (tot 2040) wordt gekeken naar de verwachte trendbreuk in verplaatsingsgedrag, door doorbraken in nieuwe technologie, met de verwachting dat in 2035 er op schone energie wordt gereden. Deze doelen worden meegenomen in de omgevingsvisie en is in het OER terug te vinden bij de beoordeling van het thema bereikbaarheid.

Economische Visie 2021-2030

De economische visie is een samenwerking tussen de gemeente Sliedrecht en Vereniging Sliedrechtse Ondernemingen. Beide partners hadden behoefte aan een overkoepelend beeld bij de bespreking van de ontwikkelingen op specifieke bedrijventerreinen, maar zeker ook voor de economische inbreng in de nieuwe Omgevingsvisie. Met de visie wordt houvast geboden aan ondernemers bij het maken van keuzes en anderzijds helderheid en transparantie geboden over de koers van het gemeentelijk economisch beleid.

De belangrijke thema's uit deze visie zijn: Vitale werklocaties en slim ruimtegebruik. Innovatie, verduurzaming en digitalisering. Arbeidsmarkt en onderwijs. Bereikbaarheid. De sectoren waarop wordt ingezet zijn: Maritiem-industriële sector, Woonboulevard, Zakelijke dienstverlening en Dorpscentrum. Deze koers wordt meegenomen in de omgevingsvisie en is in het OER terug te vinden bij de beoordeling van het thema vitale bedrijven(terreinen).

Groenbeleidsplan

In januari 2015 heeft de gemeente het Groenbeleidsplan vastgesteld. Het groenbeleidsplan geeft het kader voor afwegingen en besluiten op dit terrein. Er is onderscheid tussen drie schaalniveaus gemaakt. De hoofdgroenstructuur: dit is groen dat belangrijk is voor heel Sliedrecht, hoofdzakelijk groen langs hoofdwegen en de parkzone langs de snelweg. Wijkgroenstructuren: groen dat van belang is op wijkniveau maar niet voor heel Sliedrecht, hoofdzakelijk wijkparken en groen langs gebiedsontsluitingswegen. Woon en buurtgroen: heeft betrekking op groen dat van belang is voor de directe woonomgeving, onder andere het groen in woonstraten.

De visie is uitgewerkt aan de hand van drie uitgangspunten. *'Een herkenbare en samenhangende groene hoofdstructuur behouden en versterken'*. De groenstructuur is bepalend voor de huidige woon- en leefkwaliteit. De hoofd- en wijkgroenstructuur had al veel bescherming, maar de kaders in dit groenbeleidsplan stellen deze nog scherper. Door reconstructie van groen wordt gefaseerd naar (nog) meer samenhang en een (nog) betere herkenbaarheid gewerkt. *'Biodiversiteit en Groenbeleving'*. Habitatontwikkeling en natuurvriendelijk beheer zijn van belang, evenals een optimale beleving van de 'groene omgeving'. In aanvulling op de verplichting voor de Flora en Faunawet stelt de gemeente ook een gedragscode vast. Hierin zijn per situatie maatregelen voorgeschreven die toegepast dienen te worden bij ruimtelijke ontwikkelingen en groenonderhoud. *'Betrokken samenleving'*. Hierin staat de behoefte van de bewoners centraal. Zij krijgen een actieve rol bij de herinrichting en in het beheer. Vooral gericht op kleinschalig beheer buiten de hoofd- en wijkgroenstructuren.

In het Groenbeleidsplan is een langetermijnvisie voor het groen in de gemeente Sliedrecht vastgelegd. Van groot belang is een uiteindelijke uitwerking en impact op de openbare groene ruimte. De uitgangspunten van dit plan worden meegenomen in de omgevingsvisie en het OER.

Woonvisie Drechtsteden 2017-2031

Met de woonvisie willen de Drechtsteden een gezicht geven aan degenen die tot nu toe nog een wooncarrière in de regio heeft kunnen vinden. De Drechtsteden willen zich spiegelen aan de groei die Amersfoort heeft doorgemaakt in relatie met Utrecht, en Haarlem in relatie met Amsterdam. Die beide ruimte boden voor groei waar dit in de steden van Utrecht en Amsterdam minder goed mogelijk bleek. De Drechtsteden willen zich positioneren als 'de Drechtsteden voor Rotterdam'. Deze ambitie heeft zicht vertaald in 20 kernpunten.

Een van de kernpunten is om als gemeente locaties te vinden om de woonopgave van deze Woonvisie te realiseren. Deze locaties worden onderdeel van de Omgevingsvisie. Aanvullend op en binnen de kaders van deze regionale Woonvisie stellen de individuele gemeenten een lokale uitvoeringsparagraaf op. Hierin worden de regionale ambities verbonden met de lokale wensen en mogelijkheden. Deze visie wordt meegenomen in de omgevingsvisie en in het OER terug te vinden bij het thema woningbouw.

Lokaal Uitvoeringsprogramma Wonen Sliedrecht

De woningmarkt van Sliedrecht ontwikkelt zich de komende jaren op meerdere manieren. De huishoudensgroei neemt toe tot 2040. Er ontstaat behoefte aan middeldure en dure woningen. De doorstroming naar nieuwbouw in koop en huur in het midden- en hoger segment is noodzakelijk. De groei van het aantal huishoudens is het hoogst in de periode tot 2030. De invloed van woningbouw voor de buurgemeenten is beperkt.

In het Uitvoeringsprogramma zijn ambities opgenomen. De eerste ambitie is “Onze eigen kinderen kunnen in Sliedrecht blijven wonen”. De tweede ambitie is “Onze woningbouw is beter gespreid over het dorp”. De derde ambitie is “Er wordt flexibeler en sneller woningbouw gerealiseerd”. In de woningbouwprogrammering wordt minder gericht op de doorwerking van de exacte aantallen uit het verleden en meer gericht op de trends naar de toekomst. In de hoeveelheden woningen die gebouwd moeten worden gaat het om in totaal 1.500 woningen tot 2030 en 2.500 woningen tot 2040. De woningbouwopgave speelt een grote rol in de omgevingsvisie en staat centraal in het OER.

Regionale Energie Strategie

De Drechtsteden zijn pilotregio geweest voor de Regionale Energiestrategie, in 2017 hebben zij als een van de eerste regio's een energiestrategie gepresenteerd. In juni 2020 presenteerde de regio een nieuw concept dat hier een nadere uitwerking van is. In de RES is opgenomen dat de gemeenten en provincie in hun omgevingsvisies aandacht besteden aan de ontwikkellijnen, het bod, de ambities en de beleidskaders van de RES. Sliedrecht onderzoekt een koppeling met Dordrecht/AVI voor restwarmte uit de haven. Deze warmtebronnen moeten bijdrage aan de realisatie van nieuwe aardgasvrije wijken in Sliedrecht. Deze visie wordt meegenomen in de omgevingsvisie en in het OER terug te vinden bij het thema duurzaamheid.

Toekomstperspectief Kerkbuurt 2019

Dit toekomstperspectief voor de Kerkbuurt biedt het kader en leidraad voor huidige en toekomstige gezamenlijke inspanningen van gemeente, ondernemers en vastgoedeigenaren. Het einddoel is de toekomstbestendige versterking van de bekendheid, uitstraling, invulling en aantrekkelijkheid van de Kerkbuurt. Dit toekomstperspectief presenteert – als middel om tot dat einddoel te komen – een ruimtelijke indeling van de Kerkbuurt, met een kernwinkelgebied en aanloopstraten. Het kernwinkelgebied loopt van de Stationsweg tot de Waterkeringweg, waarin het accent ligt op recreatief winkelen en frequent benodigde artikelen. De westelijke entree en het Merwedeplein vormen daarbij kerngebieden voor ontmoeting en activiteiten, met een prominente plek voor horeca.

De Kerkbuurt-West ten oosten van de Stationsweg en de Kerkbuurt-Oost ten westen van de doorgang naar de Waterkeringweg vormen als onderdeel van de Kerkbuurt de aanloopstraten. Hier is een gemengd profiel van wonen, dienstverlening en (in beperkte mate) winkels. Instrumenten om te komen tot dit compact winkelgebied met een combinatie van winkels, woningen en horeca, die elkaar onderling versterken, zijn onder meer: het stimuleren van verplaatsing van winkels naar het kernwinkelgebied en het herbestemmen van leegstaande winkels buiten het kernwinkelgebied naar andere passende bestemmingen. Deze visie wordt meegenomen in de omgevingsvisie en in het OER terug te vinden bij het thema levendig centrum.

Bijlage II – Voortoets Omgevingsvisie Sliedrecht

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0655494890

www.anteagroup.nl

Copyright © 2021

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Voortoets

Omgevingsvisie Sliedrecht

projectnummer 0469221.100
definitief
2 april 2021

Voortoets

Omgevingsvisie Sliedrecht

projectnummer 0469221.100

definitief
2 april 2021

Auteur

Drs. C. Schellingen

Opdrachtgever

Gemeente Sliedrecht
Industrieweg 11
3361 HJ SLIEDRECHT

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
	definitief	M.L. Kornet	J.J. Verhoeven

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel voortoets	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Vogel- en Habitatrichtlijn	3
2.2	Wet natuurbescherming – Natura 2000	3
2.3	Wettelijk kader stikstof	4
2.3.1	Programma Aanpak Stikstof (PAS)	4
2.3.2	Spoedwet Aanpak Stikstof (SAS)	5
2.3.3	Verkeersbesluit 19 december 2019	5
2.3.4	Stikstofregistratiesysteem (SSRS)	6
2.3.5	Beleidslijn voor zeer geringe en tijdelijke stikstofdeposities	6
2.3.6	Toekomstige ontwikkelingen	6
3	Onderzoeksopgave voortoets	7
4	Natura 2000-gebieden	8
4.1	Biesbosch	9
4.1.1	Kenmerken	9
4.1.2	Instandhoudingsdoelen	10
4.1.3	Knelpunten	12
4.1.4	Autonome ontwikkeling	15
5	Ingreep-effectanalyse	18
5.1	Bepalen van de potentiële effecten die kunnen optreden	18
5.2	Afbakening niet-relevante storingsfactoren	19
5.3	Conclusie Ingreep-effectanalyse Natura 2000	20
6	Conclusie voortoets	21
7	Bronnen	22

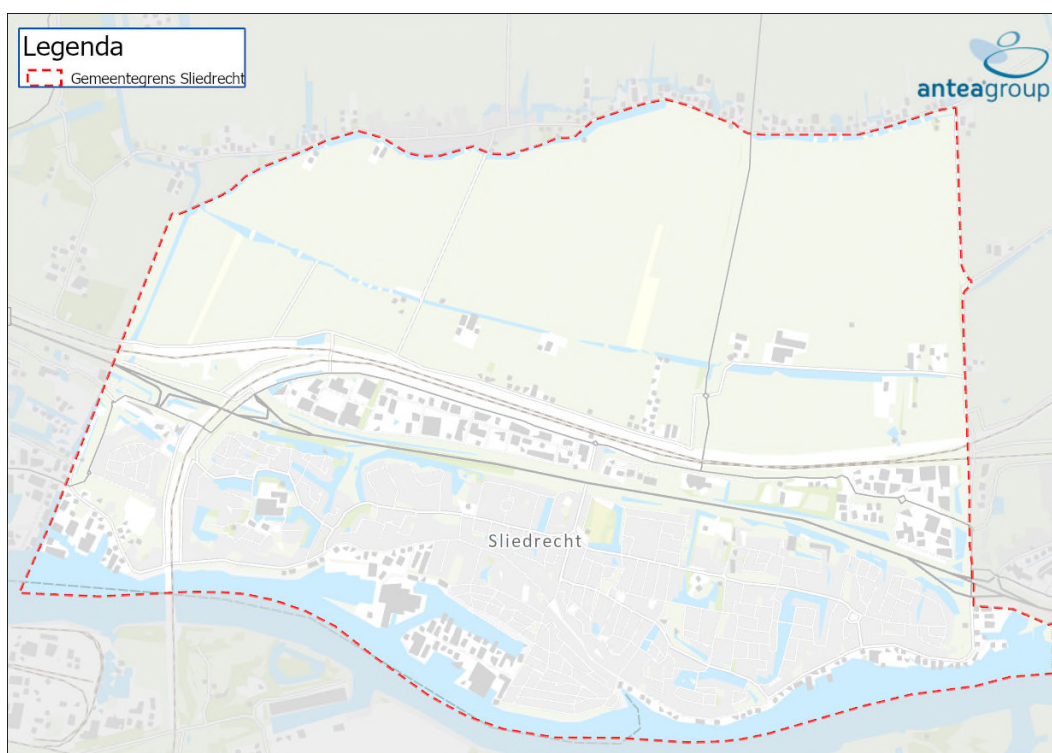
Bijlage 1 Definitie storingsfactoren

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet stelt de gemeente Sliedrecht een Omgevingsvisie op. De Omgevingswet brengt het beleid voor de fysieke leefomgeving samen. De omgevingsvisie, een verplicht instrument onder de Omgevingswet, beschrijft dit beleid op hoofdlijnen. In de Omgevingsvisie zet de gemeente Sliedrecht de koers uit op weg naar 2040.

De Omgevingsvisie wordt opgesteld voor het hele grondgebied van de gemeente Sliedrecht. Het vervangt de huidige structuurvisies voor onder andere natuur, energie, verkeer en vervoer, water en milieu. De Omgevingsvisie bevat de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving en geeft richting aan de verdere uitwerking in programma's, regelgeving (zoals omgevingsplannen en verordeningen), vergunningen en projectbesluiten.

Figuur 1.1 Gemeentegrens Sliedrecht.

De Omgevingsvisie stelt de kaders voor toekomstige ontwikkelingen, zoals woningbouw, infrastructurele ingrepen of de aanleg van groen en water. De Omgevingsvisie bevat nieuwe richtinggevende beleidskeuzes, die mogelijk -afzonderlijk of in samenhang- kunnen leiden tot significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden.

Een plan kan worden vastgesteld als de zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast, met andere woorden dat significante gevolgen zijn uitgesloten. Om dit te bepalen is allereerst een voortoets opgesteld.

1.2 Doel voortoets

Een voortoets in de oriëntatiefase kan uitsluitend geven of het project geen kans heeft op significant gevolgen heeft of dat een passende beoordeling is vereist als significante gevolgen niet op voorhand in de voortoets uit te sluiten zijn.

Het detailniveau van de toetsing aan de Wet natuurbescherming sluit aan bij het detailniveau van een omgevingsvisie. Gezien het abstracte karakter van de Omgevingsvisie is de beoordeling meer op hoofdlijnen. Het betreft daarom met name een risico-inschatting.

1.3 Leeswijzer

De voortoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding en het doel van de voortoets weer;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het relevante wettelijke kader;
- Hoofdstuk 3 beschrijft de ontwikkelingen uit de Omgevingsvisie die getoetst worden;
- Hoofdstuk 4 beschrijft beknopt de kenmerken, instandhoudingsdoelen, knelpunten en autonome ontwikkelingen van het - voor deze voortoets belangrijkste - relevante Natura 2000-gebied;
- Hoofdstuk 5 toetst of de kans op significante gevolgen als gevolg van de ontwikkelingen uit de Omgevingsvisie bij voorbaat uit te sluiten zijn;
- Hoofdstuk 6 geeft de conclusie van de voortoets.

2 Wettelijk kader

2.1 Vogel- en Habitatrichtlijn

Twee Europese richtlijnen, de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de Habitatrichtlijn(92/43/EEG), voorzien in de bescherming van belangrijke Europese natuurwaarden. De Europese Vogelrichtlijn (1979) regelt de bescherming van leefgebieden van Europees bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Met de Europese Habitatrichtlijn (1992) worden Europese (half-) natuurlijke habitats en bedreigde en kwetsbare dier- (andere dan vogels) en plantensoorten beschermd.

In dat kader zijn speciale gebieden aangewezen die beschermd moeten worden. Deze zogenaamde Vogel- en Habitatrichtlijngebieden vormen samen het Natura 2000-netwerk. De afzonderlijke gebieden worden ook wel Natura 2000-gebieden genoemd. Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren en voorkomen dat er storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Het hoofddoel van Natura 2000 is het stoppen van de achteruitgang en de waarborging van de biodiversiteit in Europa.

2.2 Wet natuurbescherming – Natura 2000

Aanwijzing en beheer van Natura 2000-gebieden

Sinds 1 januari 2017 is het beschermingsregime van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale Wet natuurbescherming (verder Wnb) overgenomen, in het onderdeel gebiedsbescherming. In hoofdstuk 2 van de Wnb is de bescherming van gebieden geregeld. De Wnb maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden, waaronder Natura 2000-gebieden. Deze gebieden worden aangewezen ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

De essentie van het beschermingsregime voor de Natura 2000-gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudings-doelstellingen zijn vastgelegd in de (ontwerp-)aanwijzingsbesluiten¹ voor de betreffende gebieden. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn.

De provincie (Gedeputeerde Staten) zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen voor de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook -indien daar aanleiding voor bestaat- passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen. Voor de Natura 2000-gebieden in de Rijkswateren, waaronder de Waddenzee, is Rijkswaterstaat verantwoordelijk.

¹ Momenteel zijn op twee na alle gebieden definitief aangewezen, alleen het Krammer-Volkerak en het Zoommeer in Zeeland zijn nog niet definitief aangewezen. Voor deze 2 Natura 2000-gebieden is er nog geen definitief aanwijzingsbesluit.

Voor ieder Natura 2000-gebied wordt een beheerplan opgesteld, dat elke zes jaar wordt geactualiseerd. In dit plan zijn de instandhoudingsdoelen nader uitgewerkt, zijn maatregelen beschreven die nodig zijn om deze doelen te realiseren en zijn kaders voor vergunningverlening voor menselijke activiteiten binnen de Natura 2000-gebieden aangegeven.

Bescherming van Natura 2000-gebieden bij ruimtelijke plannen en projecten

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen en anderzijds projecten. De Omgevingsvisie betreft een plan.

Een plan dat -afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten- significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, kan alleen worden vastgesteld indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (art. 2.8 lid 3 Wnb).

Bij het toetsen aan de instandhoudingsdoelen dient rekening te worden gehouden met “externe werking”. Dat wil zeggen dat niet alleen moet worden gelet op activiteiten binnen een Natura 2000-gebied, maar ook op activiteiten die buiten de grenzen van het betreffende Natura 2000-gebied worden uitgevoerd en een mogelijk effect hebben op Natura 2000-gebieden.

Het toetsingskader van de Wnb, onderdeel gebiedsbescherming kent de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op significante gevolgen: geen vergunningplicht, plan is uitvoerbaar;
2. Er is een kans op significante gevolgen: passende beoordeling dient aan te tonen dat significante gevolgen uit te sluiten zijn voor een uitvoerbaar plan; (eventueel met ADC-toets = Alternatieventoets + Dwingende redenen van groot openbaar belang + Compensatie als in de passende beoordeling na het nemen van mitigerende maatregelen significant negatieve effecten nog steeds niet uit te sluiten zijn).

2.3 Wettelijk kader stikstof

2.3.1 *Programma Aanpak Stikstof (PAS)*

PAS staat voor het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft het Europees Hof van Justitie om advies gevraagd inzake een aantal pilotzaken om de juridische houdbaarheid van het PAS te toetsen. Naar aanleiding van de uitspraak van het Hof besloot de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 dat het PAS niet mag worden gebruikt als basis voor vergunningverlening. De Afdeling stelt dat de huidige motivering niet de wetenschappelijke zekerheid biedt dat er geen schadelijke gevolgen zijn voor de natuur. Toestemming voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor Natura 2000-gebieden - vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden - mag daarom vooraf niet meer worden gegeven. Dit kan consequenties hebben voor concrete vervolgbesluiten die kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie en daardoor mogelijk significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben.

Met deze uitspraak zijn ook Bijlage 2 van het PAS, artikel 2 van het (vervallen) Besluit grenswaarden en artikel 2.12 van het Besluit natuurbescherming onverbindend verklaard.

2.3.2 *Spoedwet Aanpak Stikstof (SAS)*

De Spoedwet Aanpak Stikstof is verschenen in het Staatsblad (Staatsblad 2019, 517) van 30-12-2019. De Spoedwet aanpak stikstof, met uitzondering van artikel IX (heeft betrekking op Omgevingswet), is in werking getreden met ingang van 1 januari 2020.

De Spoedwet aanpak stikstof voorziet in aanvullende instrumenten om de stikstofproblematiek aan te pakken en moet nieuwe activiteiten met stikstofdepositie mogelijk maken. De Spoedwet voorziet in een permanente wijziging van onder andere de Wnb:

- de vergunningplicht voor andere handelingen vervalt.
- de Wnb bepaalt niet langer dat ook een vergunning nodig is indien een project de kwaliteit van de natuur kan verslechteren of daarop een significant verstrend effect kan hebben (gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied). Het nieuwe artikel bepaalt eenvoudigweg dat het verboden is zonder vergunning een project te realiseren dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Door deze wijziging is er geen verslecheringstoets meer nodig. In paragraaf 4.1 is aangegeven dat er geen vervolgstappen nodig zijn volgend op de voortoets, dus ook geen verslecheringstoets.
- De Wnb maakt het mogelijk om categorieën van projecten aan te wijzen die significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied maar niet vergunningplichtig zijn op grond van de Wnb als aan nadere regels is voldaan. De aanwijzing van die categorieën en het stellen van nadere regels gebeurt bij ministeriële regeling of bij provinciale verordening. Hiermee kunnen drempelwaardes worden ingevoerd. Bij het opstellen van dit natuurrapport zijn (nog) geen drempelwaardes vastgesteld.
- De Wnb krijgt een nieuw artikel; artikel 5.5a. Dat artikel voorziet erin dat projecten die significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden toch toestemming krijgen als zij stikstofdepositieruimte hebben gekregen. In het stikstofregistratiesysteem wordt stikstofdepositieruimte opgenomen die ontstaat als gevolg van een daling van stikstofdepositie door aanvullende bronmaatregelen. De stikstofdepositieruimte kan vervolgens aan nieuwe activiteiten worden toegedeeld, zodat aan die nieuwe activiteiten toestemming kan worden verleend. Het instellen van een dergelijk stikstofregistratiesysteem kan alleen bij ministeriële regeling. Bij het opstellen van dit natuurrapport is een dergelijk stikstofregistratiesysteem inmiddels ingesteld voor woningbouw en zeven specifieke MIRT-projecten.

2.3.3 *Verkeersbesluit 19 december 2019*

Met zijn brief van 13 november 2019 (Brief van 13 november 2019, nr. DGNVLG / 19260351) heeft het kabinet het maatregelenpakket voor de stikstofproblematiek in de woningbouw- en infrastructuursector bekend gemaakt. Eén van de maatregelen betreft: “het doorvoeren van een snelheidsverlaging overdag op autosnelwegen. De maximumsnelheid wordt overdag (van 6:00 - 19:00 uur) op alle autosnelwegen verlaagd naar 100 km per uur. Voor de wegen waar nu een maximumsnelheid van 120 of 130 km per uur geldt, blijft deze maximumsnelheid gelden in de avond en nacht (19:00 - 6:00 uur). Met het verkeersbesluit van 19 december 2019 is invulling gegeven aan voornoemd kabinetsbesluit. Per 16 maart 2020 is de snelheidsverlaging van kracht.

2.3.4 *Stikstofregistratiesysteem (SSRS)*

Vanaf 23 maart 2020 kan een natuurvergunning worden aangevraagd op basis van het stikstofregistratiesysteem. Dit geldt in eerste instantie voor de woningbouwprojecten en zeven MIRT-projecten. Het stikstofregistratiesysteem is wettelijk verankerd in hoofdstuk 2 van de Regeling Natuurbescherming. Enkel voor projecten kan aanspraak gemaakt worden op stikstofruimte uit het SSRS. Voor plannen is dit niet mogelijk.

Via het stikstofregistratiesysteem worden per Natura 2000-gebied de effecten van stikstofmaatregelen geregistreerd. Voorwaarde voor het systeem is dat er eerst stikstofruimte is gecreëerd door maatregelen die de stikstofneerslag verminderen. Het stikstofregistratiesysteem is gevuld met de afname van de stikstofdepositie door de snelheidsverlaging. De verlaging overdag van de maximumsnelheid op autosnelwegen naar 100 km/uur is de maatregel die het snelst stikstofruimte oplevert. Vervolgens wordt een deel van die ruimte (maximaal 70%) besteed aan ruimtelijke ontwikkelingen. De overige 30% valt toe aan de reductie van stikstof en daarmee aan natuur. Het registratiesysteem zorgt er voor dat voor ieder Natura 2000-gebied in beeld komt welke beschikbare depositieruimte verdeeld kan worden bij de vergunningverlening, in eerste instantie voor woningbouw en een beperkt aantal grote wegenprojecten.

Met het stikstofregistratiesysteem is er aan de ene kant een afname van stikstofdepositie (door de snelheidsverlaging), waarvan de ruimte wordt opgespaard in een 'spaarpot', het SSRS. De toename van stikstofdepositie op natuur (door een project) wordt vervolgens gemitigeerd door middel van afboeking van stikstofruimte uit het SSRS.

2.3.5 *Beleidslijn voor zeer geringe en tijdelijke stikstofdeposities*

Voor kleine tijdelijke stikstofbijdragen tijdens de aanlegfase kan, onder bepaalde voorwaarden, gebruikt worden gemaakt van de 'Beleidslijn voor zeer geringe en tijdelijke stikstofdeposities' die recentelijk door Rijk en provincies (bevoegde gezagen vergunningverlening Wet natuurbescherming) is opgesteld.

De beleidslijn is toepasbaar op depositie als gevolg van uitstoot door mobiele werktuigen en ander materieel in de aanlegfase van projecten. Volgens de beleidslijn is er voor het aspect stikstof geen vergunning noodzakelijk wanneer de stikstofdepositie kleiner of gelijk is aan 0,05 mol N/ha/jaar gedurende maximaal twee jaar, of een equivalent hiervan, bijvoorbeeld 0,1 mol N/ha/jaar gedurende één jaar op een overbelast stikstofgevoelig habitat.

Daarnaast zijn overige voorwaarden van toepassing: het project mag niet leiden tot een verkeersaantrekkende werking en er mogen behalve stikstof geen overige effecten spelen.

2.3.6 *Toekomstige ontwikkelingen*

In december 2020 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering aangenomen door de Tweede Kamer. Op 9 maart 2021 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel. In de wet, zoals die nu is opgesteld, zijn sloopwerkzaamheden en aanlegactiviteiten vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht voor wat betreft stikstof.

3 Onderzoeksopgave voortoets

Voor de beschrijving van de te toetsen aspecten wordt aangesloten bij de analyse van de onderzoeksopgave zoals opgenomen in de NRD (Antea Group, 2021). Op basis van een globale beoordeling van de opgaven uit de Omgevingsvisie zijn hier de relevante opgaven voor de omgevingseffectrapportage² bepaald.

Uitbreiding en vernieuwing van de woningvoorraad

De woningbouwopgave voor Sliedrecht komt voort uit regionale woningmarktonderzoek en de gemeentelijke visie hierop. De toenemende behoefte aan woningen komt door een groeiende bevolking en veranderingen in woonwensen en huishoudenssamenstelling. Een groei naar ruim 13.000 woningen in 2040 is de ambitie van de gemeente.

Voor de effectbepaling zijn twee aspecten van belang: de omvang van de groei en de locaties waar woningbouw plaats kan vinden. Deze twee aspecten staan niet helemaal los van elkaar. De omvang van de woningbouwopgave bepaalt mede welke locaties wel of niet geschikt zijn en een geschikte locatie kan beperkingen stellen aan het maximale aantal woningen dat gebouwd kan worden. Voor woningbouw is bouwen binnen bestaand stedelijk gebied of uitbreiding van stedelijk gebied een belangrijke afweging.

Uitbreiding van groen- en waterstructuren

De gemeente wil de leefomgeving vergroenen en meer klimaatbestendig maken, door meer ruimte voor waterberging te creëren. Binnen het stedelijk gebied gaat het dan om de hoeveelheid groen en water uit te breiden en beter met elkaar te verbinden. In het buitengebied bestaat deze opgave uit het verbeteren van de landschappelijke kwaliteiten en mogelijkheden voor recreatie en toerisme.

Verbindingen met de Alblasserwaard en de Merwede

De verbindingen vanuit het woongebied van Sliedrecht richting de Alblasserwaard zijn beperkt. Het verbeteren en uitbreiden van verbindingen naar het buitengebied geeft inwoners van Sliedrecht meer mogelijkheden om te recreëren in het buitengebied. Met de Omgevingsvisie zet de gemeente in op het verbeteren van de toegang tot en het zicht op de Merwede.

Openbare sport- en recreatievoorzieningen

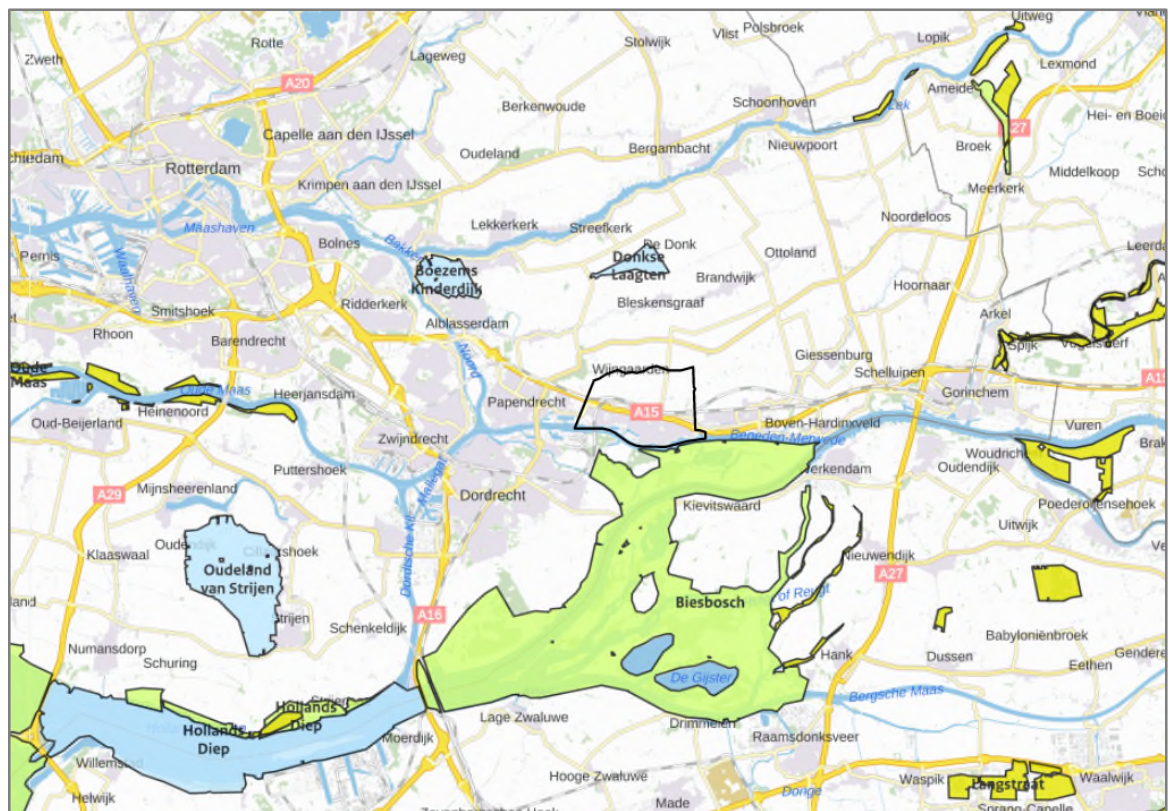
De gemeente wil de inwoners van Sliedrecht meer en betere (openbare) sport- en recreatievoorzieningen bieden. Hiermee wil de gemeente mensen stimuleren om meer te bewegen en te sporten. Openbare sportvoorzieningen en sportverenigingen dragen ook bij aan de sociale verbondenheid. Sportevenementen en -activiteiten passen hier ook bij.

² De Omgevingsvisie stelt de kaders voor toekomstige ontwikkelingen, zoals woningbouw, infrastructurele ingrepen of de aanleg van groen en water. Voor deze kaderstellende plannen is het doorlopen van de m.e.r.-procedure en het opstellen van een MER verplicht. Deze verplichting volgt uit de Wet milieubeheer. De wetgeving rond de milieueffectrapportage is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en in hoofdstuk 11 en bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Inhoudelijk verandert er niet veel, maar procedureel zijn er wel wijzigingen. Conform de Omgevingswet wordt er naast milieueffecten breder gekeken naar effecten op de fysieke leefomgeving. Door de verbrede scope bij een Omgevingsvisie past het beter om te werken met een omgevingseffectrapportage (OER).

4 Natura 2000-gebieden

Rond de gemeente Sliedrecht ligt een aantal Natura 2000-gebieden (zie figuur 4.1). Het betreft:

Natura 2000-gebied	Bescherming	Stikstofgevoelig	Afstand
Biesbosch	VRL + HRL ³	Stikstofgevoelig	Ca. 0,3 km
Boezems Kinderdijk	VRL	Niet stikstofgevoelig	Ca. 6 km
Donkse Laagten	VRL	Niet stikstofgevoelig	Ca. 4 km
Uiterwaarden Lek	HRL	Stikstofgevoelig	Ca. 12 km
Zouweboezem	VRL + HRL	Stikstofgevoelig	Ca. 16 km
Lingebied & Diefdijk-Zuid	HRL	Stikstofgevoelig	Ca. 12 km
Loevestein, Pompveld & Kornsch Boezem	HRL	Stikstofgevoelig	Ca. 13 km
Hollands Diep	VRL + HRL	Niet stikstofgevoelig	Ca. 13 km
Oudeland van Strijen	VRL	Niet stikstofgevoelig	Ca. 14 km
Oude Maas	HRL	Niet stikstofgevoelig	Ca. 12 km
Langstraat	HRL	Stikstofgevoelig	Ca. 19 km

Figuur 4.1 De ligging van Natura 2000-gebieden in de omgeving van Sliedrecht.

³ VRL: Vogelrichtlijngebied, HRL: Habitatrichtlijngebied

Het Natura 2000-gebied Biesbosch is relevant voor voorliggende voortoets – met uitzondering voor wat betreft stikstofdepositie⁴ - omdat op dit gebied effecten niet uit te sluiten zijn. Dit is gebaseerd op:

- de afstand van de voorgenomen projecten tot de in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden;
- de voorgenomen projecten en het invloedsgebied hiervan.

Gezien de ligging zullen andere Natura 2000-gebieden buiten het invloedsgebied van de ontwikkelingen uit de Omgevingsvisie liggen. Alleen stikstofdepositie kan effect hebben op natuurgebieden op grotere afstand. Voor de Natura 2000-gebieden op grotere afstand van Sliedrecht is alleen van belang of de gebieden stikstofgevoelig en stikstofoverbelast zijn.

Om te kunnen bepalen welke invloed het beleid uit de Omgevingsvisie heeft voor de natuurlijke kenmerken en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden wordt gestart met een beschrijving van het meest relevante nabijgelegen gebied Biesbosch; de kenmerken, de instandhoudingsdoelen, de knelpunten en autonome ontwikkeling. Het detailniveau van deze beschrijvingen sluit aan bij het detailniveau van de Omgevingsvisie. Gezien het abstracte karakter van de Omgevingsvisie is met name de beschrijving van de knelpunten en de autonome ontwikkeling op hoofdlijnen.

Meer Natura 2000-gebieden meenemen in deze voortoets wordt niet noodzakelijk en zinvol geacht voor de effectbeoordeling. Namelijk, het effect van ontwikkelingen doet zich in de eerste plaats voor op het nabijgelegen Natura 2000-gebied, dat door de gevoeligheid het meest kritisch en maatgevend is. Effectafstanden van de meeste storingsfactoren, met uitzondering van stikstofdepositie en aanvaringsslachtoffers, zijn enkele honderden meters tot max 1,5 km (Arcadis, 2014). Hierdoor overlapt het gebied waar een effect van bijvoorbeeld geluidversterking optreedt niet met enig Natura 2000-gebied, anders dan mogelijk Biesbosch. Daarmee liggen de meeste Natura 2000-gebieden buiten het invloedsgebied van de mogelijke effecten van de ontwikkelingen die de Omgevingsvisie mogelijk maakt, buiten stikstofdepositie.

Effecten via stikstofdepositie op omliggende gebieden op ruimere afstand zijn sowieso kleiner. Op voorhand wordt verwacht dat de ontwikkelingen (mogelijk) significante effecten hebben via stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Maatregelen voor deze gebieden hebben ook een positief effect op verder weg gelegen gebieden. Als de stikstofproblematiek op deze gebieden opgelost wordt, zijn ook (eventuele) problemen op verder weg gelegen gebieden opgelost.

4.1 Biesbosch

4.1.1 Kenmerken

De Biesbosch was eeuwenlang een uitgestrekt zoetwatergetijdengebied, dat in Europa nauwelijks zijn weerga kende. Ontstaan in het begin van de vijftiende eeuw, tijdens de beruchte Sint-Elizabethsvloed, werd het gebied lange tijd gekenmerkt door verraderlijke wilgenvloedbossen (deels in gebruik als grienden), afgewisseld met kale zand- en slikplaten, rietgorzen en

⁴ Voor wat betreft stikstofdepositie kan het invloedsgebied ver reiken en zijn in principe alle stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden relevant. Deze gebieden worden in de voorliggende voortoets niet afzonderlijk benoemd.

biezenvelden. Door de uitvoering van de Deltawerken heeft de Biesbosch veel van zijn allure moeten prijsgeven. Na de afsluiting van het Volkerak in 1960 en het Haringvliet in 1970 viel het getij terug van gemiddeld 2 meter naar enkele decimeters.

Het gebied bestaat uit drie delen: de Sliedrechtse en Dordtsche Biesbosch ten noorden van de Nieuwe Merwede en de Brabantse Biesbosch ten zuiden ervan. Alleen in de Sliedrechtse Biesbosch resteert nog een getijdeverschil van ongeveer 70 centimeter door de open verbinding met de Oude Maas. Het dynamische getijdengebied veranderde na de uitvoering van de Deltawerken in een verruigd moerasgebied waarin de hoogteverschillen tussen platen en geulen geleidelijk verminderden, wat ten koste ging van afkalving van de eilanden. De biezenvelden, rietgorzen en wilgenvloedbossen zijn grotendeels verdwenen; inpolderingen en de aanleg van reusachtige drinkwaterbekkens hebben verder hun tol geëist. Maar toch, ondanks dit alles bezit de Biesbosch ook in zijn huidige vorm grote botanische en faunistische kwaliteiten, terwijl het landschap van eilanden en slingerende waterwegen in wezen nog steeds bestaat.

De Biesbosch is een belangrijk leefgebied voor de blauwborst; een broedvogel van verruigd rietland. Daarnaast een belangrijk broedgebied voor andere moerasvogels (bruine kiekendief, porseleinhoen, snor en rietzanger) en broedvogels van waterrijke gebieden met opgaand bos (aalscholver en ijsvogel). Belangrijk rust- en foerageergebied voor fuut, lepelaar, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, krakeend, wintertaling, kuifeend, grote zaagbek en grutto. Daarnaast van enig belang voor aalscholver, pijlstaart, slobeend, tafeleend, nonnetje, visarend en meerkoet. Voor de meeste van deze soorten is zowel de Brabantse als de Dordtse Biesbosch als slaap- en foerageergebied van betekenis. In de Dordtse Biesbosch heerst daarnaast voldoende rust voor een belangrijke functie als ruigebied (wintertaling) en als pleisterplaats voor verstoringsgevoelige soorten als lepelaar en nonnetje. De Sliedrechtse Biesbosch is vooral van belang voor ganzen.

4.1.2 *Instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Biesbosch betreft een Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Het gebied is in 2013 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelen zijn in Tabel 4.1 opgenomen. Op 23 februari 2018 heeft minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een ontwerp-wijzigingsbesluit voor diverse Habitatrichtlijngebieden getekend. Daarin zijn voor een groot aantal Natura 2000-gebieden (habitatrichtlijngebieden) instandhoudingsdoelen voor een aantal habitattypen en/of habitatsoorten toegevoegd, ook voor het Natura 2000-gebied Biesbosch (instandhoudingsdoel voor de platte schijfhoren). Het ministerie van LNV heeft aangegeven dit besluit niet te gaan vaststellen (kamerbrief Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, dd. 13-11-2019, kenmerk: DGNVLG / 19260351). Dit ontwerp-wijzigingsbesluit heeft echter tot doel heeft het Natura 2000-gebied tijdig de bescherming te bieden die nodig is op grond van de Habitatrichtlijn. Daarom zijn ook de ontwerpdoelstellingen meegenomen in de voorliggende rapportage. Deze doelen zijn ook in tabel 4.1 aangegeven.

Tabel 4.1: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Biesbosch. Het doel uit het ontwerp-wijzigingsbesluit is cursief aangegeven.

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelstelling populatie
Habitattypen				
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	=	=	
H3270	Slikkige rivieroever	>	>	
H6120	Stroomdalgraslanden	>	=	
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	=	=	
H6430B	Ruigten en zomen (moerasspirea)	>	=	
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (glanshaver)	=	>	
H6510B	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (grote vossenstaart)	=	>	
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachtouthoïbossen)	= (<)	>	
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen-ipenbossen)	>	>	
Habitatsoorten				
H1095	Zeeprrik	=	=	>
H1099	Rivierprrik	=	=	>
H1103	Fint	=	=	>
H1106	Zalm	=	=	>
H1134	Bittervoorn	=	=	=
H1145	Grote modderkruiper	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163	Rivierdonderpad	=	=	=
H1318	Meervleermuis	=	=	=
H1337	Bever	=	=	=
H1340	Noordse woelmuis	>	>	>
H1387	Tonghaarmuts	>	>	>
H4056	<i>Platte schijfhoren</i>	=	=	=
H1102	Elft	=	=	>
Broedvogels				aantal broedparen
A017	Aalscholver	=	=	310
A021	Roerdomp	>	>	10
A081	Bruine kiekendief	=	=	30
A119	Porseleinhoen	>	>	9
A229	Ijsvogel	=	=	20
A272	Blauwborst	=	=	1300
A292	Snor	=	=	130
A295	Rietzanger	=	=	260
Niet-Broedvogels				Aantal over- winterende of doortrekkende individuen
A005	Fuut	=	=	450 f
A017	Aalscholver	=	=	330 s/r/f
A027	Grote zilverreiger	=	=	20 f 60 s/r
A034	Lepelaar	=	=	10f
A037	Kleine zwaan	=	=	10 s/r/f

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelstelling populatie
A041	Kolgans	=	=	1800 f
A043	Grauwe gans	=	=	2300 s/r/f
A045	Brandgans	=	=	870 f
A050	Smient	=	=	330 s/r/f
A051	Krakeend	=	=	1300 f
A052	Wintertaling	=	=	1100 f
A053	Wilde eend	=	=	4000 f
A054	Pijlstaart	=	=	70 f
S056	Slobeend	=	=	290 f
A059	Tafeleend	=	=	130 f
A061	Kuifeend	=	=	3800 f
A068	Nonnetje	=	=	20 f
A070	Grote zaagbek	=	=	30 f
A075	Zeearend	=	=	2 f
A094	Visarend	=	=	6 f
A125	Meerkoet	=	=	3100 f
A156	Grutto	=	=	60 s/r/f

Legenda

=	Behoud
>	Uitbreiding omvang of verbetering kwaliteit
= (<)	= (<) behoud oppervlakte, maar mag achteruit gaan ten gunste van een andere in besluit met name genoemde waarde
f	Foerageergebied
s/r	Slaap- en rustplaats en foerageergebied

4.1.3 Knelpunten

De belangrijkste knelpunten om de doelstellingen voor behoud en verbetering in de Biesbosch te realiseren zijn:

- **het gebrek aan dynamiek:** als gevolg van het wegvallen van de getijdewerking (wisseling van peil, periodieke overstroming) treden er lagere stroomsnelheden op (afzetting van slib tot gevolg), successie en verlanding op. Dat proces is begonnen met de afsluiting van het Haringvliet in de zeventiger jaren, maar is nog steeds gaande.
- **de hoge stikstofneerslag:** een groot deel van de Biesbosch is stikstofgevoelig. De huidige depositie ligt voor de glanshaverhooilanden en voor de vossenstaarhooilanden rond de kritische depositiewaarden (KDW), maar lag er in het verleden boven (zie figuur 4.2). Voor stroomdalgraslanden is de huidige situatie enigszins gunstiger en ligt de depositie inmiddels net onder de KDW. Teveel stikstofdepositie uit zich in een toename van grassen in de vegetatie ten koste van andere soorten. De situatie uit het verleden ijlt zeker nog enige tijd na. De kwaliteit en omvang van de habitattypen staat daardoor onder druk.
- **beheer:** doordat de agrarische bedrijfsvoering grootschaliger is geworden, is de interesse van agrariërs voor het beheer van de hooilanden en weidegronden in de Biesbosch afgenomen. Voor de vossenstaarhooilanden laat het hydrologisch beheer, zowel intern als extern, te wensen over. De glanshaverhooilanden hebben te leiden van drainage door sloten in het Kraaijenest. Grote delen van voormalige landbouwgronden zijn benoemd tot

procesnatuur. Dat betekent dat de graslanden minder geschikt zijn als foerageergebied voor kolganzen waardoor deze buiten het Natura 2000-gebied gaan foerageren.

- **Migratiebarrières:** de afsluiting van het Haringvliet en andere zeearmen heeft geleid tot een achteruitgang van de trekvisserij in de Biesbosch die migreren tussen de Noordzee en de binnenlandse paaigronden.
- **Exoten:** Het voorkomen van sommige vissen wordt bedreigd door diverse exotische vissoorten en de monocultuur van invasieve plantenexoten als de reuzenbalsemien, Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw verdringt die soorten behorende tot de habitattypen.
- **Verstoring:** rust is voor een groot aantal diersoorten een belangrijke factor voor het behoud van een gezonde populatie. Door intensieve recreatie is er sprake van optische verstoring en van verstoring als gevolg van geluid en (in mindere mate) licht. Er vindt momenteel een zoneringsplaats op basis van bereikbaarheid van het gebied. Een beperkt aantal delen is afgesloten voor publiek. Verstoring van vogels vindt plaats terwijl de doelstelling wel gehaald wordt. Hiermee lijkt de huidige verstoringdruk door recreatie acceptabel. Soorten waarvan de instandhoudingsdoelstellingen niet worden gehaald worden gestuurd door andere drukfactoren. Wel blijft rust een punt van zorg als de recreatieve druk in de Biesbosch de komende jaren nog verder toeneemt.
- **Overige:** Voor de hardhoutooibossen en voor de aalscholver zijn er knelpunten die niet in een van bovenstaande categorieën vallen. Hardhoutooibossen zijn in de Biesbosch nu beperkt tot enkele binnendijks gelegen aangeplante bossen. Buitendijks zijn er onvoldoende hooggelegen plekken waardoor de vorming van het habitatype maar moeizaam van de grond komt. De omvang van de aalscholverkolonie vertoont een negatieve trend. Het is onduidelijk waardoor dit wordt veroorzaakt.

Figuur 4.2 Stikstofdepositie en overschrijding van de KDW voor de Biesbosch in 2017 (bron: Atlas Regio)

Tabel 4.2: Samenvatting instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Biesbosch met aanduiding van de doelen waarvoor er sprake is van een actueel knelpunt en de oorzaak ervan. (de instandhoudingsdoelen die niet onder druk staan, zijn niet in de tabel opgenomen (RVO, 2017).

		Knelpunt	Oorzaak
Habitattypen			
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	Onbekend	Gebrekkige gegevens
H3270	Slikkige rivieroever	Bepaalde ruime voor ontwikkeling + successie	Gebrek aan dynamiek
H6120	Stroomdalgraslanden	Vergassing en vervilting, verbossing, te weinig aanvoer zand	Stikstofdepositie/ gebrek aan dynamiek, te extensief beheer
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	Bepaalde vestiging minder algemene soorten, groeit dicht met algemene ruigtekruiden	Gebrek aan dynamiek
H6430B	Ruigten en zomen (moerasspirea)		
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheuvels (glanshaver)	Vergassing en vervilting	Stikstofdepositie, te extensief beheer/ onvoldoende inundatie (gebrek aan dynamiek)
H6510B	Glanshaver- en vossenstaartheuvels (grote vossenstaart)	Vergassing en vervilting + successie naar nattere vegetaties	Stikstofdepositie, te extensief beheer/ Hydrologisch beheerregime onvoldoende
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachthoutoebossen)	Geen	Geen
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essenipenbossen)	Moeizame vestiging oudbosplanten.	Gebrek aan hooggelegen plaatsen + successie naar bostype kost tijd
Habitatsoorten			
H1095	Zeeprk	Bepaalde verbinding met zee	Migratiebarrière
H1099	Rivierprk		
H1103	Fint		
H1106	Zalm		
H1102	Elft		
H1134	Bittervoorn	Geen	Geen
H1145	Grote modderkruiper	Concurrereet slecht met exoten	Exoten
H1149	Kleine modderkruiper		
H1163	Rivierdonderpad		
H1318	Meervleermuis	Geen	Geen
H1337	Bever	Geen	Geen
H1340	Noordse woelmuis	Onbekend	Gebrekkige gegevens
H1387	Tonghaarmuts	Onbekend	Gebrekkige gegevens
H4056	Platte schijfhoren	Geen ⁵	Geen
Broedvogels			
A017	Aalscholver	Dalende aantallen	Onduidelijke oorzaak
A021	Roerdomp	Verruiging	Gebrek aan dynamiek
A081	Bruine kiekendief	Ongeschikte rietgrorzen: verruiging	

⁵ Soort is niet beschreven in het N2000-beheerplan. Inschatting knelpunt is op basis van het feit dat de soort een behoudoelstelling heeft in het ontwerp-wijzigingsbesluit aanwezige waarden van februari 2018.

		Knelpunt	Oorzaak
A119	Porseleinhoen	Geen	Geen
A229	Ijsvogel	Geen	Geen
A272	Blauwborst	kleiner worden geschikt leefgebied a.g.v. verruiging en verbossing	Gebrek aan dynamiek
A292	Snor	Successie en verlanding	
A295	Rietzanger	Geen	Geen
Niet-Broedvogels			
A005	Fuut	Geen	Geen
A017	Aalscholver		
A027	Grote zilverreiger		
A034	Lepelaar		
A037	Kleine zwaan		
A041	Kolgans	Minder geschikt foerageergebied door verlaten landbouwgrond	Beheer
A043	Grauwe gans	Geen	Geen
A045	Brandgans		
A050	Smient		
A051	Krakeend		
A052	Wintertaling		
A053	Wilde eend		
A054	Pijlstaart		
S056	Slobeend		
A059	Tafeleend		
A061	Kuifeend		
A068	Nonnetje		
A070	Grote zaagbek		
A075	Zeearend		
A094	Visarend		
A125	Meerkoet		
A156	Grutto		

4.1.4 Autonome ontwikkeling

Algemene ontwikkelingen voor Natura 2000

De komende decennia zal onder andere vanwege bevolkingsgroei en klimaatverandering de druk op Natura 2000-gebieden toenemen. Bevolkingsgroei leidt doorgaans tot meer uitstoot en verstoring, klimaatverandering zorgt met name voor temperatuurstijgingen en grotere weersextremen. Dit resulteert in verschuiving van geschikte verspreidingsgebieden en grotere fluctuaties van populaties. Het belang van een goede ruimtelijke samenhang neemt toe waardoor leefgebieden vergroot kunnen worden en soorten mee kunnen schuiven en fluctuaties beter opgevangen kunnen worden.

Het Nederlandse beleid is erop gericht om de gunstige/veilige staat van de habitattypen en -soorten vallend onder de Vogel- en Habitatrichtlijn binnen Nederland te realiseren. Voor de Natura

2000-gebieden zijn beheerplannen opgesteld waarin is aangegeven welke maatregelen getroffen moeten worden om op termijn de Natura 2000-doelen te halen. In de PAS-gebiedsanalyses die voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn opgesteld is betoogd dat de doelen op termijn kunnen worden gehaald. In de Natura 2000-beheerplannen zijn maatregelen geformuleerd die moeten bijdragen aan het realiseren van de doelen. Uit monitoring moet blijken of dit ook daadwerkelijk het geval is en of aanvullende maatregelen nodig zijn.

De Natura 2000-gebieden zijn voor het grootste deel onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), waarmee ook de realisatie van het NNN een essentieel instrument is om de vereiste gunstige staat te bereiken voor de in de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermde plantensoorten, diersoorten en habitattypen. In het kader van de realisatie van NNN is aandacht voor een robuuste omvang van de gebieden, voor een goede kwaliteit en voor de samenhang tussen de gebieden. Daarnaast dragen ook natuurmaatregelen buiten het NNN bij aan het realiseren van een gunstige staat van instandhouding. Want uiteindelijk wordt de staat van instandhouding bepaald voor Nederland als geheel, ongeacht voorkomen binnen of buiten Natura 2000 gebieden of NNN.

Specifieke autonome ontwikkelingen Natura 2000-gebied Biesbosch; natuurherstel

In de afgelopen jaren zijn natuurherstelmaatregelen uitgevoerd om de knelpunten aan te pakken (bijvoorbeeld ook het Kierbesluit om de Haringvlietsluizen bij vloed op een kier te zetten om de barrière voor trekvisserij te verminderen). Voor duurzaam behoud zijn ook in de komende jaren nog maatregelen nodig. Binnen de Biesbosch zijn echter wel verschillen in de huidige waarden en het historisch beheer, waardoor de aanpak van knelpunten niet in de hele Biesbosch gelijk is. Er wordt onderscheid gemaakt in:

- **Procesbeheer:** wordt toegepast in het grootste deel van het Natura 2000-gebied, met uitzondering van de polders in de Sliedrechtse Biesbosch. Onder procesnatuur vallen de habitattypen beken en rivieren met waterplanten, slikkige rivieroever, ruigten en zomen (A en B) en vochtige alluviale bossen (zachthout- en hardhoutoobos). Het belangrijkste knelpunt dat aangepakt wordt, is de afname van dynamiek in het systeem. Andere knelpunten zijn concurrentie door exoten, migratiebarrières en in de toekomst een afname van ganzenfoeragegebied.
- **Patroonbeheer:** wordt toegepast in de polders in de Sliedrechtse Biesbosch en rond de binnendijks gelegen kreken aan de oostzijde. Onder patroonnatuur vallen de habitattypen stroomdalgraslanden (H6120), glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510-A en H6510_B) en hardhoutoobossen (H91E0_B). Knelpunten die aangepakt worden, zijn de gevolgen van overmatige stikstofdepositie en van de hydrologische veranderingen als gevolg van aantakken rivierarmen, te extensief beheer en het gebrek aan geschikt habitat voor hardhoutoobossen.

Maatregelen die in het N2000-beheerplan benoemd zijn, betreffen:

- Verwijderen stortsteen langs de oevers (langsdammen) aan de noord- en zuidzijde van de Kop van de Oude Wiel
- Aanvoer en verwerken rivierzand Merwede
- Verwijderen rasters, ruigten en andere opgaande begroeiing (bomen) langs de noord- en zuidoever van de Kop van de Oude Wiel
- De Haringvlietsluizen worden permanent enigszins geopend (Kierbesluit)
- Periodiek en grootschalig terugzetten van successie in natuurontwikkelingsgebieden
- Het areaal stroomdalgraslanden wordt extra gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd

- Op het huidige areaal stroomdalgraslanden en op de aanliggende potentieel geschikte gebiedsdelen wordt de beweiding geïntensiveerd (incidenteel ook met schapen in de winter)
- In het huidige areaal stroomdalgrasland wordt de uitgebreide verjonging van meidoorns en opslag van wilgen bestreden
- Het areaal van de glanshaverhooilanden (H6510A) wordt intensiever beheerd door extra te maaien en door het maaisel af te voeren
- Op het areaal glanshaverhooiland (H6510A) wordt de nabeweiding geïntensiveerd
- Op het areaal vossestaarhooilanden (*H6510_B) wordt de nabeweiding geïntensiveerd
- Het waterbeheer voor vossestaarhooilanden (*H6510_B) aanpassen
- Kraaijennest: dempen van de afvoerkreek
- Kwaliteitsverbetering hardhoutoobos
- Realisatie NNN

Onderzoeken die in het N2000-beheerplan benoemd zijn om op termijn de juiste maatregelen te kunnen treffen, zijn:

- Instellen van onderzoek naar de verandering in de hydrologische standplaatscondities (grondwaterpeilen) in delen van de Sliedrechtse Biesbosch
- Onderzoek naar het optimale hydrologische beheerregime H6510_A en H6510_B
- Onderzoek naar de kolonie en de metapopulatie aalscholvers
- Invullen van inventarisatielacunes omdat van een aantal habitatrichtlijnsoorten de huidige verspreiding en de aantalsontwikkeling onvoldoende bekend zijn.
- Maatregelen voor verbetering leefgebied instandhoudingsdoelen

5 Ingreep-effectanalyse

5.1 Bepalen van de potentiële effecten die kunnen optreden

Als gevolg van de ontwikkelingen in gemeente Sliedrecht kunnen zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase effecten optreden op beschermde gebieden. De effectenindicator en daarbij horende achtergronddocumentatie (onder meer Broekmeyer et al (2005)) zijn geraadpleegd om na te gaan welke mogelijke effecten als gevolg van de ontwikkelingen kunnen optreden. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteit en plannen worden verkend. Het dient als leidraad; geanalyseerd is of alle aangegeven effecten daadwerkelijk optreden en of aanvullende effecten relevant zijn. In tabel 5.1 zijn alle storingsfactoren uit de effectenindicator weergegeven. Voor een omschrijving van de storingsfactoren wordt verwezen naar Bijlage 1.

Tabel 5.1: Overzicht storingsfactoren die bij activiteiten kunnen ontstaan.

Storingsfactoren	
Oppervlakteverlies en versnippering (1 en 2)	Verandering dynamiek substraat (12)
Stikstofdepositie (verzuring en vermesting) (3 en 4)	Verstoring door geluid (13)
Verzoeting (5)	Verstoring door licht (14)
Verziltting (6)	Verstoring door trilling (15)
Verontreiniging (7)	Verstoring door optische effecten (16)
Verdroging (8)	Verstoring door mechanische effecten (17)
Vernatting (9)	Verandering in populatiedynamiek (18)
Verandering stroomsnelheid (10)	Bewuste verandering soortensamenstelling (19)
Verandering overstromingsfrequentie (11)	

Op basis van de effectenindicator van het ministerie van LNV en expert judgement in combinatie met de gevoeligheid/knelpunten van de Natura 2000-gebieden en het invloedsgebied van de storingsfactoren zijn de volgende storingsfactoren relevant bevonden:

- *Verzuring en vermesting door stikstofdepositie uit de lucht*

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld bedrijven en (vracht)voertuigen, maar ook door de stookinstallaties van woningen ten behoeve van verwarming. Deze ontwikkeling vindt in alle (woningbouw)projecten plaats. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x), ammoniak (NH₃) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden). Vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. Van dit laatste is bij voorgenomen ontwikkelingen geen sprake. De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof). Om deze reden zijn beide effecten hier samengenomen. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen

tussen de plantensoorten. Wanneer door stikstofdepositie de hoeveelheid beschikbaar stikstof boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Diersoorten hoger in de voedselketen krijgen te maken met een mineralen-onbalans als gevolg van de samenstelling van plantaardig voedsel. Hierdoor neemt de biodiversiteit af. Dit heeft ook effect op de fauna, doordat hierdoor veranderingen van het leefgebied optreden, waardoor een gebied ongeschikt wordt als broed- of foerageergebied. Stikstofdepositie kan bij alle ontwikkelingen spelen.

Stikstofdepositie is relevant voor alle aspecten uit de omgevingsvisie

- Uitbreiding en vernieuwing van de woningvoorraad (alle scenario's): aanleg- en gebruiksfase, door de verkeersaantrekkende werking.
- Aanleg van nieuwe groen- en waterstructuren: emissies in de aanlegfase en een verkeersaantrekkende werking in de gebruiksfase
- Realiseren van verbindingen met de Alblasserwaard en de Merwede indien hiervoor nieuwe wegen worden aangelegd
- Aanleg van openbare sport- en recreatievoorzieningen

Omdat de Biesbosch nog een stikstofknelpunt ondervindt, het invloedsgebied van stikstofdepositie groot kan zijn en er diverse stikstofgevoelige gebieden op grotere afstand liggen, zijn significante gevolgen door stikstofdepositie niet bij voorbaat uit te sluiten.

5.2 Afbakening niet-relevante storingsfactoren

De ontwikkelingen liggen allemaal buiten Natura 2000-gebied en worden ook niet in de directe omgeving omringd door Natura 2000-gebied waardoor van oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging geen sprake is.

Verder leiden de ontwikkelingen niet tot een verandering in chloridegehalten in water waardoor effecten van verzoeting of verzilting in de aanleg- of gebruiksfase zijn uitgesloten.

De ontwikkelingen leiden evenmin tot lagere of hogere grondwaterstanden en/of toenemende kwel, veroorzaakt door menselijk handelen. Verdroging en vernatting is hierdoor uit te sluiten.

De ontwikkelingen leiden niet tot verandering van de stroomsnelheid, overstromingsfrequentie of verandering in bodemdichtheid of bodemsamenstelling van terrestrische of aquatische systemen, omdat de projecten niet leiden tot aanslibbing of verstuing.

Significante gevolgen door verstoring door geluid en optische verstoring zijn ook bij voorbaat uit te sluiten. Door de ontwikkeling van woningen kan er sprake zijn van verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen zoals geluid door wegverkeer, door bedrijvigheid of door mensen. Gezien de afstand tussen de ontwikkelingslocaties en de Natura 2000-gebieden is verstoring door geluid in de realisatiefase niet aan de orde. Van verstoring door geluid tijdens de gebruiksfase (van woningen) kan, samen met optische verstoring (verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem) is ook geen sprake. Gezien het plangebied van de Biesbosch gescheiden wordt door de Beneden Merwede en het plan voorziet in de realisatie van groen-, sport en recreatievoorzieningen leidt het plan niet tot een toename van de recreatiedruk in Natura 2000-gebieden.

Er is sprake van verstoring door trillingen in bodem en water als dit door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren of heien. Dit betreft met name bouwwerkzaamheden in de aanlegfase. Gezien de afstand van de ontwikkelingen tot de Natura 2000-gebieden en het feit dat de gemeente gescheiden is van de Biesbosch door de Beneden Merwede is hier geen sprake van.

Tevens is er gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden geen sprake van verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en bedrijventerreinen.

Significante gevolgen door mechanische effecten zijn ook bij voorbaat uit te sluiten. Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding (door recreanten) of golfslag en dergelijke, die optreden ten gevolge van menselijke activiteit. Om dit soort effecten te krijgen, moeten activiteiten in de Natura 2000-gebieden plaatsvinden. Deze effecten zijn aan de orde als het plan leidt tot een toename van de recreatiedruk (op het land en/of het water). Daar is echter geen sprake van. Het plan voorziet in de realisatie van groen-, sport en recreatievoorzieningen leidt het plan niet tot een toename van de recreatiedruk in Natura 2000-gebieden.

Van verandering van soortensamenstelling is geen sprake omdat de projecten niet voorzien in herintroductie van soorten of introductie van exoten.

5.3 Conclusie Ingreep-effectanalyse Natura 2000

In tabel 5.2 is de afbakening van relevante storingsfactoren voor het Natura 2000-gebied Biesbosch en de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in de omgeving weergegeven. Geconcludeerd kan worden dat de effecten via stikstofdepositie nader onderzocht dienen te worden.

Tabel 5.2 Afbakening relevante storingsfactoren bij de verschillende ontwikkelingen voor Natura 2000-gebieden, waarbij v = nader te onderzoeken en X- significante gevolgen bij voorbaat uit te sluiten

	Ruimtebeslag en versnippering	Verzuring en vermessing door N-, depositie uit de lucht,	Verstoring door geluid , licht, trillingen en optische verstoring	Verdroging, vernatting , verontreiniging, verzoeting, verzilting	Verandering stroomsnelheid en/of overstromingsfrequentie en/of dynamiek substraat	Verstoring door mechanische effecten	Verandering in populatiedynamiek en/of Bewuste verandering soortensamenstelling
Biesbosch en overige stikstofgevoelige gebieden							
Uitbreiding en vernieuwing van de woningvoorraad (alle scenario's)	X	v	X	X	X	X	X
Uitbreiding van groen- en waterstructuren	X	v	X	X	X	X	X
Verbindingen met de Alblasserwaard en de Merwede	X	v	X	X	X	X	X
Openbare sport- en recreatievoorzieningen	X	v	X	X	X	X	X

6 Conclusie voortoets

De Omgevingsvisie Sliedrecht omvat een aantal ontwikkelingen die een risico op significante gevolgen en een verhoging van de milieudruk met zich meebrengen. Omdat significante gevolgen niet zonder meer uit te sluiten zijn vanwege de mogelijke stikstofdepositie-effecten, dient er een passende beoordeling opgesteld te worden.

Het doel van die passende beoordeling is het nader signaleren van beleidskeuzes waarvan de uitvoerbaarheid, vanwege effecten op het Natura 2000-netwerk, onzeker is. In dat geval moeten in de Omgevingsvisie maatregelen worden opgenomen die de negatieve effecten voldoende verzachten zodat aannemelijk gemaakt kan worden dat het beleid uitvoerbaar is. Ook zal er dan aandacht besteed worden aan aanbevelingen om de aanwezige kansen te benutten.

7 Bronnen

AnteaGroup, 2021. NRD Oer Omgevingsvisie Sliedrecht

Arcadis, 2014. Effectafstanden natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken. In opdracht van de Provincie Gelderland.

Broekmeyer, M. E. A., Schouwenberg, E. P. A. G., van der Veen, M., Prins, D., & Vos, C. C. (2005). Effectenindicator Natura 2000-gebieden: achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. (Alterra-rapport; No. 1375). Wageningen: Alterra.

Provincie Noord-Brabant, 2017. Gebiedsanalyse Biesbosch (112). Programma Aanpak Stikstof.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2017. Natura 2000-beheerplan Biesbosch (112).

Websites

<https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-brabant/biesbosch>

https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Soorten_Oud/Profiel_soort_H4056.pdf

<https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=112&selectActiviteit=Woningbouw&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>

Bijlage 1 Definitie storingsfactoren

Bijlage 1 Definitie storingsfactoren

Ministerie van EZ, 2015

Oppervlakteverlies en versnippering (1 en 2)

Oppervlakteverlies leidt tot een afname van beschikbaar oppervlak leefgebied van soorten en/of habitattypen. Door versnippering kunnen verschillende gebieden geïsoleerd van elkaar komen te liggen, waardoor ze onbereikbaar worden of hun functie verliezen.

Stikstofdepositie (verzuring en vermesting)(3 en 4)

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van stikstof (stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH₃)). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.

Verzoeting (5)

Verzoeting treedt op als het chloridegehalte in het water afneemt, en niet meer geschikt is voor de beoogde zoute of brakke natuurtypen.

Het steeds zoeter worden van bijv. het Oostvoornse meer heeft gevolgen voor de flora en fauna in het meer. Bepaalde soorten zullen verdwijnen terwijl nieuwe soorten zich zullen vestigen. Door de verzoeting zal de brakwatervegetatie verdwijnen. Dit heeft tot gevolg dat door het afsterven van algen en wieren een verslechtering van de waterkwaliteit kan optreden. Verder kan door verzoeting de gevoeligheid voor eutrofiëring sterk toenemen. Naast verandering van vegetatie zal bij een verdere verzoeting ook de macrofauna- en visstandsamenstelling veranderen.

Verzilting (6)

Verzilting betreft de ophoping van oplosbare zouten (kalium, natrium, magnesium, calcium) in bodems en wateren. In wateren komt verzilting over het gehele spectrum tussen zoet (<200 mg Cl/l) en zeer zout (> 30.000 mg Cl/l) voor en is dus niet beperkt tot zoet en brak water.

Als gevolg van verzilting verandert de zoet-zout gradiënt en dit heeft gevolgen voor de grondwaterkwaliteit en dus de bodemvruchtbaarheid. Dit werkt weer door in randvoorwaarden voor aanwezige plant- en diersoorten en leidt uiteindelijk tot een verandering in de soortensamenstelling.

Verontreiniging (7)

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen die onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Het gaat hier onder andere over organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex en kunnen zich pas vele jaren later manifesteren. Vrijwel alle soorten habitattypen reageren op verontreiniging (bron: effectenindicator EZ).

Verdroging (8)

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is dan lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Vernatting (9)

Vernatting manifesteert zich in hogere grondwaterstanden en/of toenemende kwel veroorzaakt door menselijk handelen.

Verandering stroomsnelheid (10)

Verandering van stroomsnelheid van beken en rivieren kan optreden door menselijke ingrepen zoals plaatsen van stuwen, kanaliseren of weer laten meanderen.

Verschillen in stroomsnelheid (langzaam of snel) en dimensies (van bovenloop tot riviertje) leiden tot duidelijke verschillen in levensgemeenschappen en kenmerkende soorten hiervan. Door verandering in stroomsnelheid verdwijnen kenmerkende soorten en levensgemeenschappen.

Verandering overstromingsfrequentie (11)

De duur en/of frequentie van de overstroming van beken en rivieren verandert door menselijke activiteiten.

Voor een voedselarme vegetatie bijvoorbeeld leidt een toenemende overstroming met voedselrijk water tot vermessing: verrijking van de bodem en daardoor verruiging van de vegetatie. Bij boezemlanden die regelmatig worden overstroomd leidt een afname van de overstromingsfrequentie tot verzuring van de bodem, waardoor basenminnende plantensoorten kunnen verdwijnen. Langdurige overstroming kan leiden tot zuurstofgebrek in de wortels van planten waardoor planten kunnen afsterven. Uiteindelijk grijpt een verandering in de overstromingsdynamiek zo in op de soortensamenstelling.

Verandering dynamiek substraat (12)

Er treedt een verandering op in de bodemdichtheid of bodemsamenstelling van terrestrische of aquatische systemen, bijvoorbeeld door aanslibbing of verstuiving.

Verstoring door geluid (13)

Verstoring door geluid betreft verstoring van diersoorten door onnatuurlijke geluidsbronnen. Verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens leiden tot het verlaten van het leefgebied of afname van de reproductie. Er kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid (bron: effectenindicator Ministerie van EZ en Broekmeyer et al., 2005).

Verstoring door licht (14)

Lichtverstoring kan optreden indien kunstmatige lichtbronnen de gevoelige habitatsoorten bereiken. Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden, zoals vogels, vleermuizen en zeehonden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's.

Met name schemer- en nachttactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken of verdreven worden door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld en verlichte delen van het leefgebied worden vermeden (bron: Broekmeyer et al., 2005).

Verstoring door trilling (15)

Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen et cetera.

Verstoring door optische effecten (16)

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Verstoring door mechanische effecten (17)

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen et cetera, die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten.

Verandering in populatiedynamiek (18)

De storende factor verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect is van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Er wordt hier vooral bedoeld op de situatie wanneer er sprake is van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij.

Bewuste, menselijke ingrepen op populatieniveau kunnen leiden tot directe problemen en problemen in de toekomst. Een verandering in populatieomvang is een direct effect. Een verandering in populatie-opbouw (verandering van de verhouding sterfte-reproductie) leidt in de toekomst tot effecten. Zowel minder organismen (een kleinere populatie) en zeker een verandering in samenstelling van de populatie (bijv. meer oude dieren) kunnen leiden tot een verandering in de geboorte/sterfte ratio. En daarmee kan er iets veranderen in de populatiedynamiek (het gedrag in de tijd). Dit kan uiteindelijk leiden tot het (tijdelijk) verdwijnen van soorten, waardoor het evenwicht van het ecosysteem verschuift. De gevoeligheid is sterk afhankelijk van diverse populatiekenmerken zoals de generatietijd van een soort en de huidige grootte van populaties. Vooral nog zijn alle soorten als 'gevoelig' gescoord in de effectenindicator.

Bewuste verandering soortensamenstelling (19)

Er is sprake van bewust ingrijpen in de natuur door herintroductie van soorten, introductie van exoten, uitzetten van vis, inzaaien van genetisch gemodificeerde organismen etc.

Er treedt concurrentie op in voedselbeschikbaarheid, nestgelegenheid etc. Deze concurrentie kan leiden tot het verdringen (opvullen van de niche) van de oorspronkelijke soorten. Ook kunnen soorten verdwijnen door predatie van de geïntroduceerde soort. Hierdoor kunnen relaties binnen het ecosysteem worden verstoord.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0655494890
E. marien.kornet@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2021

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.